

Lovtidende A

2011

Udgivet den 7. juni 2011

1. juni 2011.

Nr. 562.

Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen

I medfør af § 4, stk. 2, § 5, stk. 2, § 7, stk. 3, § 8, stk. 1 og 2, § 9, nr. 1 og 3-4, § 12, § 13, stk. 2, og § 14, stk. 2, i lov nr. 579 af 9. juni 2006 om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen, som ændret ved lov nr. 140 af 9. februar 2010, og efter forhandling med de relevante rektorforsamlinger, og § 22, § 23, stk. 3, § 24, § 27 og § 30 i lov nr. 207 af 31. marts 2008 om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, som ændret ved lov nr. 140 af 9. februar 2010 og lov nr. 641 af 14. juni 2010, fastsættes:

Kapitel 1

Uddannelsens mål og varighed

§ 1. Den studerende skal med henblik på det professionsrettede virke som folkeskolelærer gennem uddannelsen

- 1) opnå teoretiske og praktiske forudsætninger for selvstændigt at indsamle, analysere, systematisere, udvælge og formidle viden på grundlag af fagenes metoder og i overensstemmelse med uddannelsens professionssigte og formål, jf. læreruddannelsesloven § 1,
- 2) under anvendelse af sine teoretiske og praktiske forudsætninger lære at samarbejde og at planlægge, evaluere, udvikle og udføre undervisning og
- 3) i et nært samspil med de pædagogiske fag og praktiken opnå en fagdidaktisk indsigt i sine linjefag, der kvalificerer til at begrunde og forestå undervisningen og løsningen af andre læreropgaver i forhold til folkeskolens formål, til skolefagets eget formål og til væsentlige træk i samfundsudviklingen samt til den enkelte elevs behov, forudsætninger og udviklingsmuligheder og -betingelser.

Stk. 2. Mål for uddannelsens læringsudbytte fremgår af bilag 10 til denne bekendtgørelse.

§ 2. Uddannelsen varer 4 år svarende til 240 point i European Credit Transfer System (ECTS-point). Uddannelsens varighed angiver det antal studenterårsværk, der skal lægges til grund for tilrettelæggelse af uddannelsen. Et studenterårsværk opgøres som en fuldtidsstuderendes arbejde i et år og svarer til 60 ECTS-point.

Stk. 2. Uddannelsen skal være afsluttet senest 6 år efter studiestart. Heri medregnes ikke forsinkelse i uddannelsen på grund af fravær i forbindelse med graviditet, fødsel og

adoption, jf. barselloven. Uddannelsesinstitutionen kan i hvert enkelt tilfælde eller ved regler fastsat i studieordningen godkende forlængelse af uddannelsen ud over 6 år som følge af orlov til militærtjeneste, orlov på grund af sygdom, eller hvor særlige forhold foreligger.

Stk. 3. Uddannelsen giver ret til betegnelsen professionsbachelor som lærer i folkeskolen. Betegnelsen på engelsk er Bachelor of Education.

Kapitel 2

Uddannelsens indhold

Mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder for de enkelte fag samt vejledende timetal

§ 3. Mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder for de enkelte fag i uddannelsen, jf. læreruddannelseslovens § 2, nr. 1-3 og 5, og § 3, fremgår af følgende bilag til bekendtgørelsen:

- 1) Fællesfag: Praktik på 36 ECTS-point, kristendoms-kundskab/livsoplysning/medborgerskab på 17 ECTS-point og de pædagogiske fag i form af almen didaktik, psykologi og pædagogik på i alt 33 ECTS-point.
- 2) Linjefag på hver 72 ECTS-point, hvoraf et er obligatorisk som første linjefag: Dansk (aldersspecialiseret) i form af dansk – fællesforløb, dansk – aldersspecialisering mod begynder- og mellemtrin eller dansk – aldersspecialisering mod mellem- og sluttrin, naturfagligt fællesforløb som indledning til fysik/kemi og natur/teknik og matematik (aldersspecialiseret) i form af matematik – fællesforløb, matematik – aldersspecialisering mod begynder- og mellemtrin eller matematik – aldersspecialisering mod mellem- og sluttrin.
- 3) Ikke obligatoriske linjefag på hver 72 ECTS-point: Engelsk, historie og idræt.
- 4) Linjefag på hver 36 ECTS-point: Billedkunst, biologi, dansk som andetsprog, fransk, geografi, hjemkundskab, kristendoms-kundskab/religion, materiel design, musik, samfundsfag, specialpædagogik og tysk.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen fastsætter i studieordningen det nærmere indhold af uddannelsens fag, jf. kapitel 10.

§ 4. Uddannelsesinstitutionen skal i studieordningen fastlægge timetal for undervisning, jf. stk. 2 og 4, og for vejled-

ning, jf. stk. 3 og 4, i de enkelte fag. Den studerendes selvstændige studieaktivitet i form af forberedelse til undervisningen, skriftligt arbejde, prøver og frivillig undervisning indgår ikke i timetal efter 1. pkt.

Stk. 2. Med undtagelse af faget praktik forstås ved timetal for undervisning i de enkelte fag antallet af skemalagte enheder af 45 minutter, hvortil der er knyttet forberedelsestid for underviseren, og hvor flere studerende undervises samtidig. Uddannelsesinstitutionen kan i fastlæggelsen af timetal for undervisning i de enkelte fag tage udgangspunkt i følgende vejledende tal:

- 1) De pædagogiske fag: 220 timer.
- 2) Kristendomskundskab/livsoplysning/medborgerskab: 112 timer.
- 3) Pr. 36 ECTS-point i linjefag: 240 timer.

Stk. 3. Med undtagelse af faget praktik forstås ved timetal for vejledning i de enkelte fag antallet af lærerarbejdstimer af 45 minutter, hvor underviseren er til rådighed pr. studerende. Uddannelsesinstitutionen kan i fastlæggelsen af timetal for vejledning i de enkelte fag tage udgangspunkt i følgende vejledende tal:

- 1) De pædagogiske fag: 6 timer.
- 2) Kristendomskundskab/livsoplysning/medborgerskab: 2,5 timer.
- 3) Pr. 36 ECTS-point i linjefag: 6 timer.

Stk. 4. For faget praktik skal uddannelsesinstitutionen i studieordningen udover de i stk. 1 nævnte tal tillige fastlægge et samlet timetal for den studerendes praktiktimer. Uddannelsesinstitutionen kan i fastlæggelsen af timetal tage udgangspunkt i følgende tal:

- 1) Praktikundervisningstimer, forstået som antallet af enheder af 45 minutter, hvortil der er knyttet en underviser eller praktiklærer, og hvor den studerende undervises: 8 timer.
- 2) Praktikvejledningstimer, forstået som antallet af enheder af 45 minutter, hvori underviseren eller praktikvejlederen er til rådighed for den studerende: 19 timer.
- 3) Praktiktimer, forstået som undervisningslektioner af 45 minutter, hvor den studerende deltager i undervisning af elever på de forskellige praktiksteder: 297 timer.

Praktik

§ 5. Den studerende skal have praktik i alle de valgte linjefag og i alle fire studieår.

Stk. 2. Målet med praktikken er at skabe en kobling mellem teori og praksis med henblik på, at den studerende erhverver teoretisk funderede praktiske færdigheder i at forberede, gennemføre og evaluere undervisningsforløb. Uddannelsesinstitutionen skal tilrettelægge praktikken således, at der gennem alle praktikperioder sker en uddannelsesmæssig progression i forhold til praktikkens mål og uddannelsens formål, jf. §§ 22-24. Den uddannelsesmæssige progression skal beskrives i uddannelsesinstitutionens studieordning.

§ 6. Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at praktikken forberedes, gennemføres og efterbehandles i samarbejde med de pædagogiske fagområder og de relevante linjefag,

og at praktikken kan inddrages i professionsbachelorprojektet, jf. §§ 10-12.

Stk. 2. Den studerendes gennemførelse af praktikken på praktikstedet skal omfatte undervisningstimer med elever og deltagelse i øvrige læreropgaver under vejledning af en eller flere praktiklærere.

§ 7. Praktikken tilrettelægges over i alt 24 uger og finder sted i folkeskolen og om muligt også i andre skoleformer, jf. dog stk. 2, 2. pkt. Hovedparten af den studerendes praktiktimer tilrettelægges i forløb over hele uger.

Stk. 2. I praktikken indgår en sammenhængende periode på 7-9 uger, skoleperioden, der placeres i 3. eller 4. studieår, og som afsluttes med, at den studerende selvstændigt forestår undervisningen. Skoleperioden skal finde sted på en folkeskole, en fri grundskole eller en efterskole.

§ 8. Med uddannelsesinstitutionens godkendelse i hvert enkelt tilfælde kan praktik, med undtagelse af skoleperioden, jf. § 7, stk. 2, 2. pkt., finde sted ved

- 1) danske skoler i Sydslesvig,
- 2) skoler på Færøerne og i Grønland og
- 3) udenlandske skoler i forbindelse med et af uddannelsesinstitutionen organiseret og godkendt studieophold i udlandet, jf. § 37, stk. 2.

§ 9. Praktikken koordineres af uddannelsesinstitutionen med de øvrige dele af uddannelsen.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen fastlægger i studieordningen praktikkens nærmere placering i hvert studieår og praktikkens nærmere indhold, omfang og tilrettelæggelse, jf. §§ 5-8 og kapitel 10.

Professionsbachelorprojektet

§ 10. Som led i uddannelsen skal den studerende udarbejde en større selvstændig skriftlig opgave i form af et professionsbachelorprojekt, jf. læreruddannelseslovens § 2, nr. 4, og § 4. Professionsbachelorprojektet udgør 10 ECTS-point.

Stk. 2. Professionsbachelorprojektet skal udarbejdes

- 1) individuelt,
- 2) i et selvvalgt og af uddannelsesinstitutionen godkendt emne vedrørende en lærerfaglig problemstilling af relevans for uddannelsens formål,
- 3) i tilknytning til et af den studerendes igangværende eller gennemførte linjefag,
- 4) i sammenhæng med uddannelsens pædagogiske fag,
- 5) med inddragelse af færdigheder og viden erhvervet gennem uddannelsens praktik eller anden erfaring fra praksis og
- 6) under brug af videnskabelig metode.

Stk. 3. Det samlede sæt af kompetencer, som den studerende gennem professionsbachelorprojektet skal demonstrere at have opnået, fremgår af bilag 6.

Stk. 4. Omfanget af det færdige professionsbachelorprojekt skal svare til mindst 25 og højst 35 normalsider á 2600 anslag. Eventuelle bilag herudover må højst udgøre 10 normalsider.

§ 11. Den studerende udarbejder under vejledning af underviserne i de berørte fag professionsbachelorprojektet på uddannelsens 4. studieår.

Stk. 2. Professionsbachelorprojektet forberedes gennem hele uddannelsen. Uddannelsesinstitutionen skal i studieordningen fastlægge, hvorledes institutionen blandt andet gennem undervisning og opgaver i uddannelsens forskellige fag fremadskridende støtter den studerende i tilegnelsen af kompetencer til at gennemføre professionsbachelorprojektet, jf. kapitel 10.

§ 12. Uddannelsesinstitutionen skal i studieordningen fastsætte de nærmere krav til professionsbachelorprojektet samt den nærmere tilrettelæggelse heraf, jf. kapitel 10.

Generelle indholdsmæssige betingelser

§ 13. Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at der i alle fag i relevant omfang arbejdes med

- 1) den studerendes mundtlige og skriftlige sprogfærdighed og
- 2) internationale emner.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at den enkelte studerende i løbet af uddannelsen arbejder med

- 1) folkeskolens obligatoriske emner, jf. folkeskolelovens § 7, og
- 2) de særlige forhold, der gør sig gældende i relation til udsatte børn, herunder forebyggelse af og indsatsen mod overgreb på børn og omsorgssvigt i øvrigt.

§ 14. Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at de studerende i uddannelsens fællesfag arbejder med klasseledelse og med emner, der vedrører skole-hjemssamarbejdet.

§ 15. Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at der i alle linjefag indgår overvejelser om fagets muligheder for at bidrage til udviklingen af børns mundtlige og skriftlige sprogfærdighed, herunder læseindlæring og læsetræning.

Stk. 2. Undervisningen i linjefag skal tilrettelægges under hensyntagen til konkret fastsatte krav til de studerendes kvalifikationer for optagelse på faget, jf. kapitel 4.

Informations- og kommunikationsteknologi

§ 16. Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at informations- og kommunikationsteknologi i relevant omfang integreres i undervisningen i alle fag. Informations- og kommunikationsteknologi i undervisningen skal bidrage til at udvikle det enkelte fags emner, begreber og metoder.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionens tilrettelæggelse af uddannelsen skal bidrage til, at den studerende tilegner sig teoretiske og praktiske forudsætninger for at anvende informations- og kommunikationsteknologi i forbindelse med undervisning og evaluering i folkeskolen.

Forskningsresultater og innovation

§ 17. Uddannelsens undervisning skal i videst mulige omfang inddrage resultater af nationale og internationale forsknings-, forsøgs- og udviklingsarbejder, der er relevante for lærerprofessionen og egnede til at bidrage til at udvikle og anvende ny professionel viden.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen skal bistå den studerende i at tilegne sig teoretiske og praktiske forudsætninger for at kunne indgå i sammenhænge, hvor der udføres forsknings- og udviklingsarbejder inden for det lærerfaglige område.

§ 18. Den studerende skal i uddannelsen anvende metoder og samarbejdsformer, der kan udvikle skoleelevers innovative kompetencer, herunder vilje og evne til i et tværfagligt samspil at tænke kreativt og udvise virkelyst. Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at der i linjefagene indgår overvejelser om stimulering af skoleelevers systematiske arbejde med idéudvikling og iværksætter i et tværfagligt samspil blandt skolefagene.

Evaluering og dokumentation

§ 19. Evaluering, dokumentation og brug af evalueringsresultater i planlægning og gennemførelse af undervisning skal løbende indgå i uddannelsen i forbindelse med

- 1) de studerendes arbejde i uddannelsen med forskellige evaluerings- og dokumentationsformer til brug i folkeskolen, jf. de enkelte fags mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder, og
- 2) uddannelsesinstitutionens evaluering og dokumentation over for den studerende med hensyn til udbytte af studiet.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen fastlægger i studieordningen, hvorledes arbejdet med evaluering, dokumentation og brug af evalueringsresultater indgår i uddannelsen, jf. kapitel 10.

Tværprofessionelt element

§ 20. I uddannelsen indgår et tværprofessionelt element, jf. læreruddannelseslovens § 5, stk. 1.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen skal tilrettelægge det tværprofessionelle element således, at den studerende med udgangspunkt i sin lærerfaglige identitet opnår en indsigt i andre relevante uddannelser og en forståelse for berøringsfladerne mellem og grænserne for egen og andres profession i løsning af konkrete arbejdsopgaver, herunder blandt andet i arbejdet med udsatte børn, jf. § 13, stk. 2, nr. 2.

§ 21. Det tværprofessionelle element i uddannelsen svarer i omfang til 8 ECTS-point og sammensættes af elementer fra uddannelsens forskellige fag.

Stk. 2. Det tværprofessionelle element skal arrangeres i samspil med mindst en af de samarbejdsparter, der er relevante for lærerprofessionen, med henblik på at sikre en bedre opgaveløsning i samarbejdet mellem professionerne.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen fastlægger i studieordningen den nærmere tilrettelæggelse af det tværprofessionelle element, jf. kapitel 10.

Kapitel 3

Uddannelsens tilrettelæggelse

Progression i uddannelsen

§ 22. Progressionen i den studerendes tilegnelse af lærerkompetencer i uddannelsen er forankret i faget praktik, jf.

§§ 5-9. Uddannelsen skal derfor tilrettelægges med praktikfaget som omdrejningspunkt for den studerendes progression, jf. § 25.

Stk. 2. I såvel praktik som i uddannelsens øvrige fag skal indgå den studerendes arbejde med mål for samt dokumentation og evaluering af egen læring og lærerfaglige udvikling, jf. § 19, stk. 1, nr. 2.

§ 23. På uddannelsens 1. studieår skal den studerende observere, beskrive, analysere og vurdere afgrænsede og enkle delområder. Den studerende skal endvidere planlægge, gennemføre og evaluere undervisning i korte forløb.

Stk. 2. På uddannelsens 2.-4. studieår skal den studerende bygge videre på erfaringerne fra 1. studieår og derved tilegne sig kompetence til at arbejde stadigt mere selvstændigt og med opgaver af stigende omfang og kompleksitet.

§ 24. Det skal fremgå af uddannelsesinstitutionens studieordning, hvorledes de fag, der er placeret på hvert studieår, bidrager til den studerendes progression igennem uddannelsen, jf. §§ 22-23.

Samspil mellem fællesfag og linjefag

§ 25. Praktik og uddannelsens øvrige fag samarbejder gennem alle studieår om at skabe rammer for den studerendes tilegnelse af kundskaber om og færdigheder i planlægning, observation, analyse og dokumentation af lærervirksomhed, herunder undersøgelse af undervisning, samarbejde og kommunikation i skolen.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen skal gennem studieordningen, jf. kapitel 10, tilrettelægge uddannelsen således, at der finder et forpligtende samspil sted imellem uddannelsens fag.

§ 26. Hvert af linjefagene dansk (aldersspecialiseret), fysik/kemi, matematik (aldersspecialiseret) og natur/teknik indeholder inden for det enkelte fags 72 ECTS-point som supplement til fagets fagdidaktik et integreret element bestående af pædagogiske fagområder, jf. stk. 2 og 3.

Stk. 2. Det i stk. 1 nævnte pædagogiske element svarer i omfang til 6 ECTS-point i det pågældende fags fællesforløb, jf. § 33, stk. 1, 2. pkt., og 6 ECTS-point i hvert af det pågældende fags specialiseringsforløb.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen tilrettelægger i studieordningen det i stk. 1 og 2 nævnte pædagogiske element således, at der så vidt muligt undgås overlap for studerende, der vælger to linjefag omfattet af stk. 1 eller begge et af disse linjefags specialiseringsforløb. Uddannelsesinstitutionen tilrettelægger i studieordningen, hvordan det pædagogiske element belyses ved det pågældende fags fælles- eller specialiseringsforløb, herunder f.eks. ved arbejde med forskellige pædagogiske emner og temaer.

§ 27. For at understøtte den studerendes tilegnelse af forudsætninger for alene og sammen med andre at koordinere erfaringer fra forskellige fag skal uddannelsesinstitutionen tilrettelægge uddannelsen således, at der i perioder arbejdes med emner og temaer, hvor der finder et samarbejde sted mellem de pædagogiske fag, praktik og linjefag, og hvor mere end et af den studerendes linjefag indgår.

§ 28. Uddannelsesinstitutionen skal gennem sin tilrettelæggelse af uddannelsen i studieordningen sikre, at der etableres et samarbejde mellem de studerende, jf. § 64, og underviserne i linjefagene, i de pædagogiske fag og i praktikken.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen fastsætter i studieordningen regler for det indbyrdes samarbejde mellem underviserne i uddannelsens fag og for samarbejdet mellem underviserne og de studerende, jf. kapitel 10. Det skal af institutionens studieordning fremgå, hvorledes samarbejde mellem undervisere understøtter samspillet mellem uddannelsens fag og fagområder, jf. §§ 25-26.

Udbud, optagelse på og tilrettelæggelse af linjefag

§ 29. Uddannelsesinstitutionen fastlægger i studieordningen, hvilke linjefag, herunder aldersspecialiseringer i dansk og matematik, der udbydes. I studieordningen fastlægges tidspunktet for udbud af de linjefag, der indgår i institutionens samlede linjefagsudbud, jf. dog § 35.

§ 30. Den studerendes optagelse på linjefag sker inden for de rammer, uddannelsesinstitutionen fastlægger i studieordningen, og under opfyldelse af de adgangskrav til linjefag, der er fastsat i §§ 39-40 og eventuelt suppleret i institutionens studieordning, jf. § 41.

§ 31. Uddannelsesinstitutionen tilrettelægger af hensyn til løbende bedømmelse af de studerende ved prøver, jf. kapitel 6, de studerendes gennemførelse af linjefagene engelsk, historie og idræt med en førstedel og en andendel, jf. bilag 3, som hver udgør 36 ECTS-point.

§ 32. Uddannelsesinstitutionen fastsætter i studieordningen nærmere regler om udbud og tilrettelæggelse af linjefag, jf. kapitel 10.

Rækken af linjefag, hvoraf et er obligatorisk som første linjefag

§ 33. Den studerende skal i forbindelse med optagelse på uddannelsen eller på første årgang vælge sit første linjefag blandt fagene dansk (aldersspecialiseret), fysik/kemi, matematik (aldersspecialiseret) og natur/teknik. De i 1. pkt. nævnte fag indledes hver med et fællesforløb på 36 ECTS-point, jf. stk. 2 og 3. Uddannelsesinstitutionen tilrettelægger uddannelsen således, at fællesforløbet i den studerendes første linjefag kan gennemføres i løbet af uddannelsens første 2 semestre, jf. § 44, 1. pkt.

Stk. 2. Fællesforløbet for studerende, der vælger dansk (aldersspecialiseret), tager udgangspunkt i danskundervisning på skolens mellemtrin. Fællesforløbet for studerende, der vælger matematik (aldersspecialiseret), tager udgangspunkt i matematikundervisning på skolens mellemtrin.

Stk. 3. Fællesforløbet for studerende, der vælger fysik/kemi eller natur/teknik, består af et bredt naturfagligt forløb, som danner grundlag for den studerendes endelige valg af specialisering i fysik/kemi eller natur/teknik.

§ 34. Uddannelsesinstitutionen skal i studieordningen fastlægge tidspunktet for valg af aldersspecialisering for studerende, der vælger dansk (aldersspecialiseret) eller mate-

matik (aldersspecialiseret). Studerende, der har fulgt det brede naturfaglige fællesforløb, vælger specialisering i fysik/kemi eller natur/teknik på grundlag af fællesforløbet. Den studerende skal senest ved afslutningen af et fællesforløb vælge et specialiseringsforløb.

§ 35. Uddannelsesinstitutionen skal i umiddelbar forlængelse af et oprettet fællesforløb udbyde de tilhørende specialiseringsforløb, som indgår i institutionens samlede linjefagsudbud, jf. § 29, stk. 1, 1. pkt.

§ 36. De linjefag på hver 72 ECTS-point, hvoraf et er obligatorisk, og som uddannelsesinstitutionen opretter, skal i videst muligt omfang tilrettelægges på en måde, der giver den studerende mulighed for at gennemføre de enkelte linjefag uden afbrydelse.

Stk. 2. For en studerende, der vælger begge aldersspecialiseringer i dansk eller matematik, således at det samlede linjefag udgør 108 ECTS-point, kan det ene specialiseringsforløb tilrettelægges med afbrydelse i forhold til fællesforløbet og det først valgte specialiseringsforløb, jf. stk. 1. Tilsvarende gælder for studerende, der vælger både fysik/kemi og natur/teknik, og hvor de to linjefag tilsammen udgør 108 ECTS-point.

Internationalisering

§ 37. Uddannelsesinstitutionen kan udover den på dansk tilrettelagte uddannelse også tilrettelægge dele af uddannelsen, der for den enkelte studerende samlet svarer til højst 60 ECTS-point, som forløb fælles for danske og udenlandske studerende og på et andet sprog end dansk, jf. dog § 49, stk. 5.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen skal give mulighed for studieophold i udlandet, herunder ophold af mindst tre måneders varighed, som led i uddannelsen, jf. § 8, nr. 3, og § 49, stk. 5.

Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen fastlægger regler om tilrettelæggelse efter stk. 1 og 2 i studieordningen, jf. kapitel 10.

Vejledning

§ 38. Uddannelsesinstitutionen skal tilbyde den studerende de rådgivning og vejledning om gennemførelse af uddannelsen. I vejledningstilbudet skal blandt andet indgå orientering om den studerendes muligheder for valg af linjefag, herunder muligheder for faglig supplering for adgang til linjefag, og den studerendes muligheder for sammensætning af linjefag og betydningen heraf i relation til beskæftigelse og arbejde i folkeskolen.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen skal i studieordningen tilrettelægge det nærmere vejledningstilbud, jf. kapitel 10.

Kapitel 4

Adgang til linjefag

§ 39. Den studerende har adgang til de enkelte linjefag i uddannelsen, når den pågældende i et eller flere af de adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer, der er fastsat i bilag 5 for de pågældende linjefag, efter 7-trinsskalaen, jf. be-

kendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse, mindst har opnået karakteren 7 på B-niveau eller karakteren 02 på A-niveau, jf. dog stk. 2. Karakteren skal være opnået enten ved prøve eller som afsluttende standpunktskarakter eller årskarakter i det pågældende fag.

Stk. 2. Adgang til linjefaget dansk (aldersspecialiseret) forudsætter, at den studerende i dansk på gymnasialt A-niveau efter 7-trinsskalaen mindst har opnået karakteren 7, jf. stk. 1, 2. pkt. Studerende, der påbegynder læreruddannelsen i 2007 eller 2008, har uanset 1. pkt. og stk. 1, 1. pkt., adgang til det første linjefag, jf. § 33, når den studerende i et eller flere af de adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer, der er fastsat i bilag 5 for det pågældende linjefag, efter 7-trinsskalaen mindst har opnået karakteren 02 på B-niveau, jf. stk. 1, 2. pkt.

Stk. 3. Studerende, der ikke opfylder de i stk. 1 og 2 fastsatte adgangskrav til et linjefag, kan af uddannelsesinstitutionen gives adgang til det pågældende linjefag, hvis institutionen efter en realkompetencevurdering skønner, at den studerende har de nødvendige faglige kvalifikationer for at følge niveauet i undervisningen. Adgang til linjefaget musik forudsætter dokumentation for erfaring med musikudøvelse. Uddannelsesinstitutionen fastlægger i studieordningen, jf. kapitel 10, hvorledes realkompetencevurderingen finder sted.

Stk. 4. I ganske særlige tilfælde og efter en konkret og individuel vurdering kan uddannelsesinstitutionen give en studerende adgang til et eller flere linjefag uanset bestemmelserne i stk. 1-3.

§ 40. Studerende, der ikke i medfør af § 39 har adgang til et eller flere ønskede linjefag, har, såfremt de opfylder betingelserne i bekendtgørelse om gymnasial supplering (GS-bekendtgørelsen), mulighed for også efter optagelse på læreruddannelsen gennem gymnasial supplering at erhverve tilstrækkelige forudsætninger til at optages på og gennemføre det eller de pågældende linjefag.

§ 41. Uddannelsesinstitutionen kan i studieordningen fastsætte en adgangsbegrænsning for, hvor mange studerende der kan optages på et givet linjefag, herunder fælles- og specialiseringsforløb.

Stk. 2. Har uddannelsesinstitutionen fastsat adgangsbegrænsning til linjefag efter stk. 1, skal institutionen i studieordningen fastlægge nærmere kriterier for optagelse på de pågældende linjefag, idet optagelse skal ske efter de studerendes kvalifikationer. Institutionen kan ikke i medfør af 1. pkt. fastsætte lavere krav for optagelse på de enkelte linjefag end, hvad der følger af § 39, stk. 1 og 2.

Kapitel 5

Deltagelses- og mødepligt

§ 42. Den studerende skal deltage i uddannelsen, som den tilrettelægges af uddannelsesinstitutionen. Som led i deltagelsespligten har den studerende mødepligt til uddannelsens 1. studieår og til praktik.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen skal i studieordningen fastlægge nærmere regler om den studerendes deltagelses-

pligt og i den forbindelse fastlægge mødepligt udover stk. 1, 2. pkt., til særlige uddannelsesforløb, som f.eks. kræver flere studerendes samtidige medvirken, og stille krav om løbende vurderinger af den studerendes indsats undervejs i studiet. Institutionens studieordning skal klart beskrive, hvorledes deltagelsespligten konkret opfyldes i de forskellige dele af uddannelsen, hvilke konsekvenser det får ikke at opfylde deltagelsespligten, og hvordan en studerende, der ikke har opfyldt sin deltagelsespligt, pålægges at indhente det forsømte, hvilket kan indebære en pligt til efter institutionens beslutning at gå dele af uddannelsen om.

Stk. 3. Til brug for vurdering af den studerendes opfyldelse af deltagelsespligten skal uddannelsesinstitutionen registrere den enkelte studerendes deltagelse i uddannelsen. Uddannelsesinstitutionen skal i studieordningen fastlægge, hvorledes de studerendes deltagelse i uddannelsen registreres.

Stk. 4. Uddannelsesinstitutionen skal ved studiestart orientere de studerende om deltagelsespligten og om institutionens registrering af den enkelte studerendes deltagelse i uddannelsen.

§ 43. Opfyldelse af deltagelsespligten, jf. § 42, stk. 1 og 2, er en forudsætning for at kunne indstille sig til prøve i det pågældende fag og for at få bedømt praktik på de enkelte studieår, jf. kapitel 6.

Stk. 2. Har den studerende trods skriftlig advarsel gentagne gange eller gennem længere tid undladt at opfylde deltagelsespligten efter § 42, stk. 1 og 2, kan uddannelsesinstitutionen bortvise den studerende fra den pågældende institution.

Kapitel 6

Prøver og anden bedømmelse

§ 44. Inden udgangen af 2. semester efter studiestart skal den studerende deltage i en intern prøve, jf. § 45, nr. 1, i den del af den studerendes første linjefag, som udgør et fællesforløb på 36 ECTS-point, jf. § 33, stk. 1, 2. pkt. Uddannelsesinstitutionen fastlægger de øvrige prøvers placering i uddannelsen, jf. dog § 48, stk. 2, i studieordningen, jf. kapitel 10.

§ 45. Uddannelsesinstitutionen giver ved intern mundtlig eller skriftlig individuel delprøve den studerende bedømmelsen Bestået eller Ikke-bestået

- 1) ved afslutning af et fællesforløb, jf. § 33, stk. 1, 2. pkt., og
- 2) ved afslutning af førstedelen af linjefagene engelsk, historie og idræt, jf. § 31.

Stk. 2. Den interne mundtlige eller skriftlige delprøve i idræt kan kombineres med en praktisk prøve. Den praktiske prøve kan foregå ved flere eksaminanders samarbejde i overværelse af bedømmerne, hvis opfyldelse af fagets mål ikke kan dokumenteres på anden måde.

§ 46. De pædagogiske fag i form af almen didaktik, psykologi og pædagogik, afsluttes hver med en individuel prøve. Den enkelte prøve kan være intern eller ekstern, jf. stk. 2.

Stk. 2. Undervisningsministeriet fastlægger omfanget af eksterne prøver i de pædagogiske fag.

§ 47. Følgende af uddannelsens fag og forløb afsluttes hver med en individuel ekstern prøve:

- 1) Fællesfag: Kristendomskundskab/livsoplysning/medborgerskab.
- 2) Linjefag på 36 ECTS-point: Billedkunst, biologi, geografi, hjemkundskab, kristendomskundskab/religion, materiel design, musik, samfundsfag og specialpædagogik.
- 3) Andendelen af linjefag, jf. § 31: Historie og idræt.
- 4) Specialiseringsforløb i linjefag, jf. § 34: Fysik/kemi og natur/teknik.

Stk. 2. Den afsluttende prøve kan være mundtlig, skriftlig, praktisk eller en kombination heraf og kan bestå af flere delprøver.

Stk. 3. Den praktiske del af prøven i musik eller idræt kan foregå ved flere eksaminanders samarbejde i overværelse af bedømmerne, hvis opfyldelse af fagets mål ikke kan dokumenteres på anden måde.

§ 48. Følgende af uddannelsens linjefag og forløb afsluttes hver med en mundtlig og en skriftlig individuel ekstern prøve:

- 1) Linjefag på 36 ECTS-point: Dansk som andetsprog, fransk og tysk.
- 2) Andendelen af linjefag, jf. § 31: Engelsk.
- 3) Specialiseringsforløb i linjefag, jf. § 34: Dansk – aldersspecialisering mod begynder- og mellemtrin, dansk – aldersspecialisering mod mellem- og sluttrin, matematik – aldersspecialisering mod begynder- og mellemtrin og matematik – aldersspecialisering mod mellem- og sluttrin.

Stk. 2. Opgaverne til skriftlige prøver omfattet af stk. 1 stilles af Undervisningsministeriet, som fastsætter tidspunktet for den enkelte prøve.

§ 49. Ved mundtlige og praktiske prøver kan eksaminator og censor inddrage alle det pågældende fags kompetencemål og centrale kundskabs- og færdighedsområder, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Prøver omfattet af § 47, stk. 1, nr. 3 og 4, eller § 48, stk. 1, nr. 2 og 3, omfatter hverken det forløb, som uddannelsesinstitutionen tidligere har bedømt ved intern delprøve, jf. § 45, eller for så vidt angår prøver omfattet af § 47, stk. 1, nr. 4, eller § 48, stk. 1, nr. 3, det øvrige specialiseringsforløb i det pågældende linjefag.

Stk. 3. Kortere afgrænsede uddannelseselementer, hvis indhold og arbejdsform begrunder det, kan dokumenteres alene ved deltagelse i undervisningen. En sådan ordning kan dog højst omfatte 15 pct. af et fags indhold.

Stk. 4. En prøve kan på grundlag af et integreret studieforløb være fælles for to fag. Bedømmelsen foretages dog for hvert fag for sig. Det kan ikke bestemmes, at kombinationer af prøver skal bestås samlet.

Stk. 5. For den enkelte studerende kan uddannelsesdele svarende til højst 60 ECTS-point bedømmes ved prøve afholdt på engelsk, fransk eller tysk, hvis de pågældende dele

af uddannelsen har været udbudt og gennemført på det pågældende sprog, jf. § 37, stk. 1. Institutionens prøveafholdelse på fremmedsprog kræver for hvert enkelt uddannelsesforløb godkendelse fra Undervisningsministeriet. Godkendelse kan ikke gives, når prøvens formål er at dokumentere den studerendes færdigheder i dansk. Der kan ikke i øvrigt afholdes prøve på fremmedsprog, jf. dog prøvebekendtgørelsens § 17, stk. 1, om prøveafleggelse på svensk eller norsk.

Stk. 6. Uddannelsesinstitutionen fastlægger i studieordningen nærmere regler om prøver og bedømmelse, herunder om indstilling til prøve, jf. § 43, stk. 1, prøveform og prøvesprog, i uddannelsens fag, jf. kapitel 10.

§ 50. Professionsbachelorprojektet, jf. §§ 10-12, bedømmes ved en individuel, mundtlig ekstern prøve.

Stk. 2. Der gives en samlet karakter for opgaven og den mundtlige præstation ved prøven.

§ 51. Ved prøver omfattet af §§ 46-49 og bedømmelse af professionsbachelorprojektet, jf. § 50, gives karakter efter 7-trinsskalaen, jf. bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse. I øvrigt gælder bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser (prøvebekendtgørelsen).

Bedømmelse af praktik

§ 52. Den studerendes præstation i praktik skal løbende for hvert studieår, jf. § 5, bedømmes med Bestået eller Ikke-bestået, jf. §§ 53-54.

Stk. 2. Den studerende skal senest inden udgangen af 4. semester efter studiestart have opnået bedømmelsen Bestået for den del af praktikken, som uddannelsesinstitutionen har tilrettelagt på 1. studieårgang.

§ 53. Hver bedømmelse af praktikken foretages af uddannelsesinstitutionen.

Stk. 2. Til brug for bedømmelse af den studerendes forbedrelse, gennemførelse og efterbehandling af praktik, og om den studerende i forhold til uddannelsens progression har opnået tilstrækkelig kompetence til at anvende praktikfagets centrale kundskabs- og færdighedsområder, jf. bilag 1, skal uddannelsesinstitutionen modtage en skriftlig, begrundet indstilling

- 1) fra praktikstedet om, hvorvidt praktikstedet vurderer, at den studerende ud fra sit faglige og pædagogiske niveau er egnet til at undervise elever, og
- 2) fra en eller flere af uddannelsesinstitutionens undervisere, der i relevant omfang har deltaget i forberedelse og efterbehandling af den studerendes praktik, om hvorledes den enkelte underviser finder, at den studerendes præstation bør bedømmes.

Stk. 3. Indstillinger efter stk. 2, som er til ugunst for den studerende, skal ved fremsendelse til uddannelsesinstitutionen sendes i kopi til den studerende, som skal have mulighed for at fremkomme med en udtalelse til rektor forud for bedømmelsen.

Stk. 4. Uddannelsesinstitutionen fastlægger i studieordningen nærmere regler om bedømmelse af praktikken, her-

under om indhold af og procedure i forbindelse med indstillinger fra praktikstederne og uddannelsens egne undervisere.

§ 54. En studerende, hvis praktik på en årgang er bedømt Ikke-bestået, kan en gang gå praktikperioden om på samme eller, hvis den studerende ønsker det, på et andet praktiksted. Bedømmes en praktikperiode, som den studerende har gået om, fortsat Ikke-bestået, kan den studerende ikke fortsætte på uddannelsen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen kan, hvis ganske særlige grunde taler derfor, give en studerende mere end en mulighed for at gå en praktikperiode, der er bedømt Ikke-bestået, om. Uddannelsesinstitutionen beskriver i studieordningen, hvad der f.eks. kan anses som ganske særlige grunde, og fastlægger i øvrigt den nærmere procedure i forbindelse med praktik, der bedømmes Ikke-bestået.

Kapitel 7

Frivillig undervisning

§ 55. Uddannelsesinstitutionen skal som supplement til uddannelsen tilbyde de studerende

- 1) et kursus inden for folkeskolens timeløse fag, som omhandler færdselslære, inklusive førstehjælp, sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab samt uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering, jf. folkeskolelovens § 7,
- 2) et kursus inden for det praktisk-musiske fagområde og
- 3) et kursus i skrivning og retorik, hvis den studerende ikke har valgt linjefaget dansk (aldersspecialiseret).

Stk. 2. Mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder for kurser omfattet af stk. 1 fremgår af bilag 7-9 til denne bekendtgørelse.

§ 56. Uddannelsesinstitutionen kan som supplement til uddannelsen tilbyde de studerende kurser i undervisning af voksne og i andre emner og aktiviteter, der peger mod lærernes arbejdsområder. Uddannelsesinstitutionen kan desuden tilbyde de studerende at deltage i korsang og sammenspil.

§ 57. Deltagelse i kurser efter § 55, stk. 1, og § 56 er frivilligt for den studerende. Det er en forudsætning for udstedelse af kursusbevis for deltagelse i frivillige kurser, at den studerende har deltaget aktivt i det pågældende kursus.

§ 58. Uddannelsesinstitutionen kan tilbyde de studerende svømmelæreruddannelse i henhold til bekendtgørelse herom.

Kapitel 8

Merit, fritagelse og dispensation

§ 59. Fællesfag, linjefag og professionsbachelorprojekt gennemført ved en uddannelsesinstitution ækvivalerer de tilsvarende uddannelseselementer ved en anden uddannelsesinstitution.

§ 60. Uddannelsesinstitutionen kan efter en konkret og individuel vurdering godkende, at gennemførte uddannelseselementer fra en dansk eller udenlandsk videregående uddannelse, der er bestået efter reglerne herom, træder i stedet

for uddannelseselementer eller dele heraf omfattet af denne bekendtgørelse. Afgørelsen træffes på grundlag af en faglig vurdering af ækvivalensen mellem de berørte uddannelsesdele.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionen kan fritage den studerende for dele af uddannelsen, når det dokumenteres, at den studerende gennem uddannelse eller på anden måde har opnået tilsvarende kvalifikationer.

§ 61. Uddannelsesinstitutionen kan tilrettelægge et særligt studieforløb eller fritage en studerende for dele af uddannelsens fag, når det ved lægeerklæring godtgøres, at den studerende af helbredsmæssige grunde ikke kan gennemføre uddannelsen, herunder prøveafleggelsen, på normal måde eller i fuldt omfang. Er uddannelsen gennemført i et reduceret omfang skal det fremgå af eksamensbeviset.

§ 62. Undervisningsministeriet kan efter ansøgning fra uddannelsesinstitutionen som led i forsøg tillade afvigelser fra en eller flere af bekendtgørelsens bestemmelser. Ved tilfaldelse til afvigelse fastsætter Undervisningsministeriet varigheden herfor, og i hvilket omfang samt under hvilken form uddannelsesinstitutionen skal rapportere til ministeriet om forsøget.

§ 63. Undervisningsministeriet kan dispensere fra bekendtgørelsens øvrige bestemmelser, hvis ganske særlige forhold taler derfor. Der kan dog ikke dispenseres fra § 67, stk. 2, og §§ 60-61.

Kapitel 9

Andre regler

§ 64. De studerendes medindflydelse og medansvar skal fremmes gennem deltagelse i arbejdet med uddannelsens organisation og med undervisningens indhold og tilrettelæggelse.

§ 65. En studerende kan bortvises fra uddannelsesinstitutionen i en periode og i gentagelsestilfælde og i meget grove tilfælde bortvises helt, hvis den studerende trods skriftlig advarsel

- 1) groft har tilsidesat almindelige regler for samvær med andre studerende eller uddannelsesinstitutionens medarbejdere eller samarbejdspartnere,
- 2) på grund af vedvarende sygdom, medicin- eller alkoholmisbrug eller lignende frembyder en sådan risiko for andres helbred eller sikkerhed, at den studerende ikke bør sendes i praktik.

Stk. 2. En studerende kan i øvrigt bortvises fra uddannelsesinstitutionen, hvis den studerende har gjort sig skyldig i et forhold, der er åbenbart uforeneligt med, at den studerende fortsætter uddannelsen på uddannelsesinstitutionen.

Kapitel 10

Uddannelsesinstitutionens studieordning

§ 66. Uddannelsesinstitutionen fastlægger de nærmere regler om uddannelsen på den enkelte institution i en studieordning, jf. § 67.

Stk. 2. Ved udarbejdelse af en studieordning skal uddannelsesinstitutionen

- 1) indhente en udtalelse fra censorformandskabet, jf. prøvebekendtgørelsen,
- 2) indhente en udtalelse fra de studerendes råd,
- 3) opnå godkendelse af studieordningen fra institutionens bestyrelse og
- 4) orientere censorformandskabet om den godkendte studieordning.

Stk. 3. Ved væsentlige ændringer i studieordningen skal uddannelsesinstitutionen indhente en udtalelse fra censorformandskabet, jf. prøvebekendtgørelsen, og fra en repræsentant for de studerende. Uddannelsesinstitutionen skal ved enhver ændring i studieordningen orientere censorformandskabet.

Stk. 4. Studieordningen træder i kraft ved et studieårs begyndelse. Tilsvarende gælder for væsentlige ændringer i studieordningen.

Stk. 5. De gældende studieordninger skal være offentligt tilgængelige på uddannelsesinstitutionens hjemmeside.

§ 67. Studieordningen skal indeholde regler om uddannelsens tilrettelæggelse, undervisnings- og arbejdsformer, herunder om:

- 1) Omfanget af de enkelte pædagogiske fag, almen didaktik, psykologi og pædagogik opgjort i ECTS-point.
- 2) Indholdet af uddannelsens fag på den enkelte institution på grundlag af fagenes mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder, jf. § 3 og bilag 1-4.
- 3) Timetal for undervisning og vejledning i de enkelte fag samt for den studerendes praktiktimer, jf. § 4.
- 4) Praktik, herunder den uddannelsesmæssige progression gennem praktikperioderne, jf. §§ 5-9.
- 5) Professionsbachelorprojektet, jf. §§ 10-12.
- 6) Indhold og tilrettelæggelse af uddannelsen i relation til de i §§ 13-15 nævnte generelle indholdsmæssige betingelser, informations- og kommunikationsteknologi, jf. § 16, forskningsresultater og innovation, jf. §§ 17-18, og evaluering, dokumentation og brug af evalueringresultater, jf. § 19.
- 7) Det tværprofessionelle element, jf. §§ 20-21.
- 8) Placering af uddannelsens fag i studieforløbet, herunder hvorledes placeringen bidrager til den studerendes progression igennem uddannelsen, jf. § 24 og nr. 9-10.
- 9) Samspillet mellem fællesfag, herunder praktik, og linjefag, jf. §§ 25-28.
- 10) Udbud af linjefag, herunder aldersspecialiseringer, jf. § 29 og § 35, de studerendes optagelse på linjefag, jf. § 30, og den øvrige tilrettelæggelse af linjefag, jf. §§ 32-34 og § 36.
- 11) Internationalisering, jf. § 37.
- 12) Vejledning om uddannelsens gennemførelse, jf. § 38.
- 13) Betingelserne for adgang til linjefag, jf. kapitel 4.
- 14) Den studerendes pligt til at deltage i uddannelsen, bl.a. i form af mødepligt, konsekvenser for studerende, der ikke opfylder deltagelsespligten, herunder om

mulighed for at afhjælpe manglende opfyldelse og i sidste ende bortvisning, jf. kapitel 5.

- 15) Prøvetimer, prøveformer, eksaminationstider og afløsning i forbindelse med prøver og anden bedømmelse, jf. § 44 og §§ 49-50.
- 16) Bedømmelse af praktik, jf. §§ 53-54.
- 17) Udbud, indhold og tilrettelæggelse af frivillig undervisning, jf. kapitel 7.
- 18) Merit, fritagelse og dispensation, jf. kapitel 8.
- 19) Samarbejdet mellem underviserne og de studerende og fremme af de studerendes medindflydelse, jf. § 64.
- 20) Bortvisning fra uddannelsesinstitutionen, jf. § 43 og § 65.

Stk. 2. Det skal fremgå af studieordningen, at uddannelsesinstitutionen, når ganske særlige grunde taler derfor, kan dispensere fra de af reglerne i studieordningen, der alene er fastsat af institutionen.

Stk. 3. Udover regler fastsat i studieordningen i henhold til denne bekendtgørelse indeholder studieordningen regler fastsat i medfør af prøvekendtgørelsen.

Stk. 4. Ved udstedelse af en ny studieordning og ved væsentlige ændringer af den gældende studieordning skal der fastsættes overgangsregler i studieordningen.

Stk. 5. Studieordningen og væsentlige ændringer heri træder i kraft ved et undervisningsårs begyndelse.

Kapitel 11

Klageregler

§ 68. Uddannelsesinstitutionen skal ved afgørelser i henhold til denne bekendtgørelse iagttage principperne for god forvaltningsskik.

Stk. 2. En afgørelse truffet af uddannelsesinstitutionen kan indbringes for Undervisningsministeriet, når klagen ve-

drører retlige spørgsmål. Klagen indgives til uddannelsesinstitutionen, der afgiver en udtalelse, som klageren skal have lejlighed til at kommentere inden for en frist af 1 uge. Institutionen sender klagen til Undervisningsministeriet sammen med sin udtalelse og klagerens eventuelle bemærkninger hertil.

Stk. 3. Fristen for at indgive klage efter stk. 2 er 2 uger fra den dag, den afgørelse, der ønskes påklaget, er meddelt klager.

§ 69. Klager over prøver og eksamen er omfattet af prøvekendtgørelsens regler.

Stk. 2. Uddannelsesinstitutionens beslutning om at bedømme en studerendes praktik som Ikke-bestået kan indbringes for Undervisningsministeriet efter retningslinjerne i § 68. Institutionen sender det samlede materiale, der er indgået i bedømmelsen til Undervisningsministeriet.

Kapitel 12

Ikrafttrædelses- og overgangsregler

§ 70. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2011, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 408 af 11. maj 2009 om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen ophæves.

Stk. 3. Studerende, der er påbegyndt uddannelsen til folkeskolelærer før den 1. august 2007, færdiggør uddannelsen efter reglerne i bekendtgørelse nr. 382 af 19. juni 1998 om uddannelse af lærere til folkeskolen. Dog finder § 20, stk. 2, nr. 11, litra c, om gruppeprøve kun anvendelse ved en eventuel praktisk del af prøven i musik eller idræt, hvis opfyldelsen af fagets mål ikke kan dokumenteres på anden måde. Prøver afholdes sidste gang ved sommereksamen 2012.

Undervisningsministeriet, den 1. juni 2011

TROELS LUND POULSEN

/ Kirsten Lippert

Bilag 1**Fællesfag****1. Praktik****1.1. Fagets identitet**

Faget praktik har en grundlæggende betydning for uddannelsens professionsrettede karakter, og faget har dermed den sammenbindende funktion for undervisningen i uddannelsens fag og den studerendes arbejde på praktikskolen.

Faget praktik er karakteriseret ved to centrale kompetencer. Dels praktisk/pædagogisk kompetence, der retter sig mod lærerens arbejde med børn og unge, dels analytisk kompetence, der retter sig mod at undersøge egen og andres praksis med henblik på en fortsat udvikling.

Faget har derfor fokus på forholdet mellem praktiske og teoretiske erfaringsdannelser som forudsætning for den studerendes egen almene lærerfaglige læring og udvikling.

1.2. Mål

Målet er, at den studerende opnår kompetence til at

- a) planlægge, gennemføre og begrunde undervisning, herunder træffe beslutning om formålstjenlige undervisnings-, arbejds- og organisationsformer med inddragelse af it,
- b) beskrive elevforudsætninger for såvel enkelte elever som for grupper af elever,
- c) lede og udvikle klassens faglige og sociale fællesskab i et demokratisk perspektiv,
- d) planlægge i langsigtede og kortsigtede perspektiver, herunder planlægge i vekselvirkning mellem enkeltfaglige forløb og forløb i tværgående emner og problemstillinger i samarbejde med kolleger og elever,
- e) evaluere elevernes læring med anvendelse af formålstjenlige evalueringsmetoder,
- f) samarbejde med elever, forældre, kolleger og andre ressourcepersoner,
- g) observere, beskrive og dokumentere undervisning og andre processer i skolen og
- h) analysere undervisning og læring med henblik på udvikling af egen undervisning og skolens virksomhed som helhed med inddragelse af professions-, udviklings- og forskningsforankret viden.

Målet for det samlede praktikforløb på hver årgang er, at den studerende opnår kompetence til at anvende de centrale kundskabs- og færdighedsområder, der er beskrevet for hvert studieår.

1.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Praktikkens indhold er områder, der vedrører lærerens opgave og ansvar, planlægning, gennemførelse, evaluering og udvikling af undervisning, elevers sociale udvikling og samarbejde med forskellige parter. Områderne danner grundlag for samspillet med uddannelsens øvrige fag, både i forbindelse med forberedelse, gennemførelse og efterbehandling af praktikken. Områderne angiver det indholdsmæssige grundlag for et professionsbaseret samvirke mellem uddannelsens teori og praksis.

1.4. Første studieår*Lærerens opgave og ansvar*

Indholdet er arbejdet med relationen lærer-elev, lærer-klasse og lærerens kommunikation og formidling samt læreropgavens etik og klasseledelse.

Elevforudsætninger

Elevers forskellige faglige, kulturelle og sociale forudsætninger.

Ledelse og udvikling af klassens sociale liv og læringsmiljø

Ledelse af undervisning og udvikling af klassens sociale liv.

Planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning

Arbejdet med korte undervisningssekvenser inden for en ramme sat af praktiklæreren og anvendelse af forskellige organisationsformer i undervisningen.

Evaluering af elevernes læring

Kendskab til anvendte evalueringsformer på praktikskolen.

Samarbejde med elever, forældre, kolleger og andre ressourcepersoner

Kendskab til og arbejde med skolens normer og retningslinjer for forældresamarbejde og kortere skriftlig kommunikation med forældre.

Lærersamarbejdet om klassen.

Beskrivelse, analyse, vurdering

Observation, analyse og vurdering af praksissituationer og elevadfærd.

1.5. Andet studieår*Lærerens opgave og ansvar*

Lærerens feedback til elever, lærerens rammesætning af undervisning og af elevers læring samt lærerens opmærksomhed på den enkelte elevs trivsel og udvikling.

Elevforudsætninger

Elevers forskellige forudsætninger som grundlag for planlægning af undervisning.

Ledelse og udvikling af klassens sociale liv og læringsmiljø

Ledelse af undervisning og udvikling af klassens sociale liv. Lærerens forskellige måder at forholde sig på, der kan styrke klassens sociale liv og læringsmiljø.

Planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning

Arbejdet med undervisningsforløb i samarbejde med praktiklæreren med variation i pædagogiske og faglige metoder, udarbejdelse af undervisningsplaner i overensstemmelse med skolens og skolefagenes bestemmelser og regelsæt.

Evaluering af elevernes læring

Inddragelse af forskellige evalueringsredskaber, herunder test.

Samarbejde med elever, forældre, kolleger og andre ressourcepersoner

Deltagelse i planlægning af forældresamarbejde, skriftlig information af forældre om undervisningsplan samt skolens organisering af samarbejde i forskellige fora, herunder forskellige former for samarbejde mellem undervisere.

Beskrivelse, analyse, vurdering

Observation, analyse og vurdering af praksisforløb og elevers læring.

1.6. Tredje studieår*Lærerens opgave og ansvar*

Læreren som deltager i kollegialt samarbejde og som deltager i skolens samlede udvikling. Lærerens samarbejde med psykologiske og specialpædagogiske ressourcepersoner.

Elevforudsætninger

Lærerens indsats i forhold til elever med særlige vanskeligheder, herunder skrive- og læsevanskeligheder.

Ledelse og udvikling af klassens sociale liv og læringsmiljø

Lærerens arbejde med støtte og udvikling af klassens sociale liv og læringsmiljø, herunder konfliktløsning.

Planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning

Selvstændigt arbejde med længerevarende, differentierede undervisningsforløb i samarbejde med klassens øvrige lærere, inddragelse af de studerendes selvvalgte undervisningsmaterialer og elevernes medvirken i planlægning af undervisning.

Evaluering af elevernes læring

Lærerens arbejde med individuelle elevplaner.

Samarbejde med elever, forældre, kolleger og andre ressourcepersoner

Deltagelse i forældremøde og elevsamtaler, samarbejde med eleverne, samarbejde med klassens øvrige lærere samt samarbejde med forskellige ressourcepersoner, der fungerer i tilknytning til en skole.

Beskrivelse, analyse, vurdering

Observering, analyse og vurdering af praksis med begrundet valg af undersøgelsesmetode.

1.7. Fjerde studieår

Lærerens opgave og ansvar

Lærerens arbejde med årsplaner i samspil med alle klassens fag og læreren som iværksætter af pædagogiske handlinger og udviklingsarbejder.

Elevforudsætninger

Intervention og opfølgning i forhold til elever med læringsvanskeligheder.

Ledelse af undervisning og udvikling af klassens sociale liv og læringsmiljø

Den studerendes selvstændige arbejde med klassens sociale liv, herunder intervention og relationsstøtte.

Planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning

Den studerendes selvstændige ansvar og arbejde med forløbsplaner og årsplaner samt det selvstændige ansvar for længerevarende undervisningsforløb.

Evaluering af elevernes læring

Differentieret og formålsrettet anvendelse af evaluering på alle niveauer, herunder samspillet mellem formative og summative evalueringsformer.

Samarbejde med elever, forældre, kolleger og andre ressourcepersoner

Den studerendes selvstændige ansvar for dele af forældremøder og deltagelse i skole-hjemsamtaler. Den studerendes deltagelse i samarbejde med interne og eksterne samarbejdspartner om skoleudvikling.

Beskrivelse, analyse, vurdering

Observation, analyse og vurdering af egen praksis med henblik på handling og udvikling.

1.8. Samspil mellem praktik og læreruddannelsens øvrige fag

Den studerendes arbejde med mål, dokumentation og evaluering af egen læring og lærerfaglige udvikling i praktikken er et fællesområde for praktikken og læreruddannelsens øvrige fag.

Forudsætninger for observation, analyse og dokumentation af lærervirksomhed, herunder undersøgelse af undervisning, samarbejde og kommunikation i skolen udvikles i samarbejde mellem praktikken og uddannelsens øvrige fag gennem alle studieår.

Med udgangspunkt i praktik arbejder den studerende med elevers skrive- og læsekompetence i forhold til faglige tekster.

Praktikken på 4. årgang kan i særlig grad bidrage til den studerendes arbejde med professionsbachelorprojektet.

2. Kristendomskundskab/livsoplysning/medborgerskab

2.1. Fagets identitet

Kristendomskundskab/livsoplysning/medborgerskab er et alment lærerqualificerende fag, der anskuer dannelses- og værdispørgsmål ud fra sammenhængen mellem en religionsfaglig, en idéhistorisk og en medborgerskabsrettet synsvinkel. På tværs af fagets centrale kundskabs- og færdighedsområder arbejdes der med forskellige menneske- og samfundssyn og deres betydning for den pædagogiske praksis i skolen.

2.2. Mål

Målet er, at den studerende tilegner sig kompetencer i

- at forholde sig til kristendommens og andre livsanskuelsers betydning for værdigrundlaget i en europæisk og en dansk kultursammenhæng,
- at forholde sig til skolens dannelsesopgave over for eleven som individ, borger i Danmark og i verden,
- at forberede skolens elever til at tage del i et samfund med ligeværd, åndsfrihed og folkestyre og
- at udvikle elevernes kritiske sans og mulighed for at tage stilling og handle i mødet med nye udfordringer samt at lære dem at leve sammen med respekt for hinandens værdier og normer.

2.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

De tre indholdsområder belyser gensidigt hinanden

2.3.1. Religion og kultur

Indholdet er:

- Kristendommens fortællinger, grundbegreber og virkningshistorie med vægt på danske forhold.

- b) Jødedommen og islam som europæiske minoritetsreligioner.
- c) Religion og menneskerettigheder i et kulturmøde- og skoleperspektiv.
- d) Forholdet mellem religion, kultur og politik i aktuel belysning.
- e) Evangelisk-luthersk kristendoms betydning for demokrati, velfærdsstat og skole i Danmark.

2.3.2. *Idéhistorie og etik*

Indholdet er:

- a) Den europæiske humanistiske tradition fra antikken over renæssancen til oplysningstiden og frem til nutiden, herunder ideen om menneskerettigheder.
- b) Moderniserings- og sekulariseringsprocesser som baggrund for skolens virke.
- c) Ethiske grundbegreber og deres betydning for skolens dannelsesidealer, herunder en vurdering af religiøse, kulturelle, etiske og eksistentielle spørgsmål i brydningen mellem tradition og modernitet samt i mødet med andre kulturer.
- d) Religions- og kulturmødet i skolen i et dannelsesteoretisk perspektiv.
- e) Centrale værdier af betydning for demokratisk medborgerskab, for eksempel tolerance, myndighed, lighed, frihed og broderskab.

2.3.3. *Demokrati og medborgerskab*

Indholdet er:

- a) Demokrati og medborgerskab i idéhistorisk perspektiv.
- b) Forskellige former for retsligt, politisk, socialt og kulturelt borgerskab.
- c) Identitetsmæssige aspekter af medborgerskab, herunder kulturelle, religiøse og eksistentielle.
- d) Den samfundsmæssige og politisk historiske baggrund for folkeskolens demokratiske dannelsestænkning.
- e) Ethiske problemstillinger og dilemmaer i tilknytning til undervisning i demokratisk medborgerskab.
- f) Medborgerskab i skolen: Som et fag, som dimension i forskellige fag og som grundlag for skolens kultur.

2.3.4. *It og den virtuelle verden*

Indholdet er:

- a) It som mødested for kulturel udveksling og udvikling af medborgerskab.

3. De pædagogiske fag

De pædagogiske fag beskæftiger sig med lærerens arbejde, med undervisning, opdragelse og læring i skolen. Der anlægges såvel et analytisk som et handlingsrettet blik på pædagogisk virksomhed.

Almen didaktiks særlige fokus er viden, begreber, teorier om planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning i skolen.

Psykologis særlige fokus er viden, begreber, teorier om børns og unges læring, udvikling og sociale samspil.

Pædagogiks særlige fokus er viden, begreber og teorier om undervisning, dannelse, uddannelse, opdragelse og socialisation i en samfundsmæssig sammenhæng.

Almen didaktik, psykologi og pædagogik bidrager med fagenes særlige perspektiver og kompetenceområder i samarbejde om følgende fire temaer:

3.1. Skole-hjemssamarbejde

Målet er at udvikle og øve kompetencerne til et samarbejde, der har elevens skolegang og læring i fokus. Indholdet er teorier, forskning og erfaringer vedrørende forældremøder, kommunikation i ordinære og særlige skole-hjemssamtaler, det løbende samarbejde, samarbejdets juridiske grundlag og udfordringer i et samarbejde med forældre, der har forskellige sociale, økonomiske og kulturelle udgangspunkter.

3.2. Elever med anden etnisk baggrund end dansk

Målet er at udvikle den studerendes kompetencer til at undervise i den kulturelt mangfoldige folkeskole. Indholdet er kulturteorier, teorier og forskning om identitetsudvikling og læring hos børn og unge med

forskellig social og kulturel baggrund. Den studerende skal arbejde med teorier om flerkulturel baggrund, om social integration og kulturmøder samt med interkulturel pædagogik.

3.3. Klasserumsledelse

Målet er at udvikle kompetence til ledelse af grupper af børn. Indholdet er teorier om magt, etik og asymmetriske relationer, ligesom teorier om individ og fællesskab, kommunikation og rammesætning indgår.

3.4. Specialpædagogiske problemstillinger

Målet er at udvikle kompetence til at skabe, vedligeholde og lede et inkluderende fællesskab også for de særligt udsatte elever i folkeskolen. Indholdet er viden, begreber og teorier om specialpædagogikkens formål og betydning for læring, dannelse og social integration, om undervisningsdifferentiering og om vejledning samt metoder til identificering af forhold, der opretholder uhensigtsmæssige reaktioner og handlinger samt iagttagelse, beskrivelse og analyse af samspil og udviklingsmuligheder.

4. Almen didaktik

4.1. Fagets identitet

Faget giver grundlag for lærerens praksis med at udarbejde planer for, gennemføre og vurdere undervisning.

Lærerens tværprofessionelle kompetencer står centralt i faget, særligt i forhold til lærernes samarbejde om at planlægge og gennemføre undervisningen med fokus på kontinuitet, progression og variation for den enkelte elev og gruppen af elever.

Den almene didaktik behandler spørgsmål og problemstillinger vedrørende undervisning i et generelt perspektiv og på tværs af forskellige skolefags fagdidaktikker. Faget giver således et grundlag for en samlen- de og syntesedannende forståelse af lærerens virke i skolen.

Faget arbejder derfor med at fremme den studerendes almene didaktiske kompetencer til sammenligning, samarbejde, differentiering, udvikling og ledelse af undervisning.

4.2. Mål

Det overordnede mål er, at den studerende tilegner sig teoretisk indsigt og praktiske kompetencer til at beskrive, analysere og vurdere undervisningspraksis, samt selvstændigt og i et samarbejde med elever og kolleger at træffe og begrunde valg i forbindelse med at planlægge, gennemføre og evaluere undervisning, under hensyntagen til kompleksiteten i praksis og med skolens samlede opgave for øje.

Målet er således, at den studerende opnår kompetencer til

- a) at analysere skolens formål, mål og indholdsbestemmelser for såvel egne linjefag som for andre fag som grundlag for at udarbejde en sammenhængende undervisning, der sikrer en bred flerfaglig progression i relation til en gruppe af elever og for at indgå i undervisning, hvor tværgående emner og problemer er i centrum,
- b) at anvende didaktisk forskning i forbindelse med planlægning, udførelse og evaluering af undervisning,
- c) at iagttage, analysere og vurdere elevens kompetencer på tværs af fag og i lyset af elevens alsidige udvikling,
- d) at beskrive, analysere og vurdere undervisningspraksis og elevens læring, med henblik på at opstille problemstillinger for skolens udvikling,
- e) at anvende it som didaktisk redskab i forbindelse med forberedelse og udførelse af undervisning,
- f) at sammentænke skolens almene bestemmelser om differentiering, elevmedbestemmelse, projektarbejde og evaluering med bestemmelserne for de enkelte fag med henblik på at udarbejde planer, gennemføre og evaluere undervisning for en elevgruppe,
- g) at kunne forholde sig kritisk undersøgende og udviklende til didaktiske kategorier som mål, indhold, metoder, arbejdsmønstre og evaluering, og dermed forholde sig til forskellige opfattelser af, hvordan læseplaner kan konstrueres,
- h) at samarbejde med kolleger om at udarbejde fælles faglige og pædagogiske mål, fælles indhold og fælles former for undervisningen af elever,

- i) at samarbejde med eleven og gruppen af elever med blik for elevens perspektiv og meningsskabelse i undervisningen og
- j) at rammesætte og lede undervisning og læreprocesser på et demokratisk grundlag.

4.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Indholdet er:

- a) Didaktiske udfordringer på samfundsniveau, på organisationsniveau, på relationsniveau og på individniveau med henblik på at beskrive, analysere og udvikle undervisning.
- b) Iagttagelse, beskrivelse, analyse og vurdering af undervisning på grundlag af kriterier for god undervisning og på grundlag af forsknings- og erfaringsbaseret viden i et udviklingsorienteret perspektiv.
- c) Skolens lovgrundlag, fag- og tværfaglighedsforståelser, undervisnings- og læringssyn.
- d) Internationale konventioner og lovgivning, herunder om tavshedspligt, underretningspligt og videregivelse af oplysninger.
- e) Viden om lærerens didaktiske ledelse og rammesætning af undervisningens praksis, herunder forholdet mellem lærer- og elevstyring.
- f) Forskellige undervisnings- og arbejdsformer: Klasseundervisning, gruppearbejde, tema- og emnebaseret undervisning, værkstedsundervisning og projektarbejde.
- g) Forskellige måder at organisere undervisning af elever og læreres arbejde, herunder brugen af it som arbejds- og kommunikationsredskab.
- h) Samarbejde med elever om mål, indhold og arbejdsformer på grundlag af viden om deres forudsætninger og potentialer.
- i) Didaktiske teorier om mål, indhold og læseplaner, undervisnings- og arbejdsformer, evaluering, brug af evalueringsresultater, undervisningsdifferentiering og medbestemmelse.
- j) Planlægning og evaluering af undervisning i et kollegialt samarbejde, herunder udarbejdelse af elev-, undervisnings- og årsplaner.

5. Psykologi

5.1. Fagets identitet

Psykologi i læreruddannelsen har særlig fokus på viden, begreber og teorier om børns og unges udvikling, læring, socialisation og sociale samspil i relation til skolen. Faget sætter endvidere fokus på den studerendes udvikling.

Centralt i faget står pædagogisk psykologi, hvor kompetencer vedrørende læreprocesser, kommunikation, professionelle relationer, iagttagelse, samarbejde og procesledelse står i centrum.

Det psykologiske perspektiv anlægges med det dobbeltsigte at gøre det muligt for den studerende at tilegne sig indsigt i og forståelse af børn og unge med forskellige forudsætninger i forskellige sammenhænge og udvikle begrundede handlemuligheder i forhold hertil.

5.2. Mål

Målet er, at den studerende tilegner sig kompetence til at varetage undervisning og medvirke til børns og unges faglige, personlige, sociale læring og udvikling.

Den studerende skal således opnå kompetencer til

- a) at tilegne sig viden og forståelse af centrale dele af psykologiens begreber og teoridannelser og deres anvendelse i skolesammenhæng,
- b) at handle på individniveau, på relationsniveau, på organisationsniveau,
- c) at erhverve sig forståelse af menneskets mangesidige livssammenhænge, virkeligheds-opfattelser og udviklingsvilkår,
- d) at kunne bruge sin indsigt i børns og unges læring og udvikling og i kommunikation og vejledning til varetagelse af undervisning, til håndtering af mangfoldighed og konflikt og til samarbejde med aktører i elevens forskellige livsrum og
- e) at tilegne sig viden og forståelse af betydningen af egen indsats samt kunne evaluere konsekvenserne af egne handlinger.

5.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Indholdet er:

- a) Metateoretiske forudsætninger for vurdering af psykologiens anvendelsesområder i lærervirksomhed.
- b) Børns og unges sociale, kognitive og emotionelle udvikling.
- c) Personlighedsudvikling – identitet, subjekt og selv.
- d) Sociale relationer – gruppeprocesser, konflikthåndtering, lærer-elev og elev-elev relationen og klasseledelse.
- e) Læring, kundskab og kompetence.
- f) Socialisation og interkulturel psykologi.
- g) Pædagogisk-psykologisk vejledning.
- h) Kommunikation og samarbejde.
- i) Iagttagelse af samspil i undervisning og beskrivelse af elevers læringspotentialer.

6. Pædagogik

6.1. Fagets identitet

Pædagogik i læreruddannelsen anskuer analytisk og handlingsrettet undervisning, dannelse, uddannelse, opdragelse og socialisation med henblik på at identificere, analysere og vurdere pædagogiske grundspørgsmål, dilemmaer og konflikter, der vedrører elevens udvikling mod myndighed, inden for en historisk, social, kulturel og politisk-institutionel ramme og at tage fagligt begrundede initiativer.

6.2. Mål

Målet er, at den studerende bliver i stand til kritisk og konstruktivt

- a) at analysere og vurdere undervisning, dannelse, uddannelse, opdragelse og socialisation ved hjælp af begreber, teorier, forskningsresultater og iagttagelser,
- b) at diskutere og begrunde professionel stillingtagen til pædagogiske opgaver, som de fremtræder i skolen og samfundet,
- c) at samtale og samarbejde med elever, forældre, ledelse og kolleger om realisering af skolens mål,
- d) at løse undervisnings- og opdragelsesopgaver underlagt norm- og værdikonflikter,
- e) at medvirke til, analysere og vurdere pædagogiske undersøgelser og forskning samt udarbejde fagligt begrundede løsninger på basis heraf og
- f) at vurdere inddragelsen af informations- og kommunikationsteknologien i undervisning og andre pædagogiske praksisformer.

6.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Fagets indhold er pædagogiske grundantagelser, teorier og begreber angående undervisning, dannelse, uddannelse, opdragelse og socialisation.

6.3.1. Læreropgaven i aktuel og historisk belysning

- a) Pædagogiske ideer i et historisk, samfundsmæssigt forandringsperspektiv.
- b) Folkeskolens funktion, organisation samt lov- og værdigrundlag i aktuel og historisk, national og international belysning.
- c) Enhed og differentiering – det politiske, sociale og kulturelle grundlag for folkeskolens og alternative skoleformers udvikling.
- d) Den undervisningsmæssige betydning af elevernes forskellige socialisering i samfundet.
- e) Forståelser af dannelsesopgaven i folkeskolen i det moderne samfund.

6.3.2. Udøvelsen af læreropgaven

- a) Pædagogiske dilemmaer og værdikonflikter.
- b) Pædagogiske myndighedsrelationer, klasseledelse og elevmedbestemmelse.
- c) Folkeskolens opgaver over for børn med forskellig social, etnisk og kulturel baggrund.
- d) Lærerens og skolens socialpædagogiske opgaver.
- e) Lærerens og skolens specialpædagogiske opgaver.
- f) Folkeskolens samarbejde med forældrene.

- g) Lærerens juridiske og etiske forpligtelser.
- h) Læreren som magtudøver, dialogpartner og omsorgsgiver.

Bilag 2**Linjefag på 72 ECTS-point, hvoraf et er obligatorisk som første linjefag****1. Dansk (aldersspecialiseret)****Fagets identitet**

Kernen i danskfaget i læreruddannelsen er arbejdet med dansk sprog og tekster. Den studerende skal i arbejdet med de basale kulturteknikker og metoder til at fortolke og producere tekster opnå kompetence til at undervise i og udvikle faget i skolen. I faget indgår undervisning af elever med dansk som modersmål og elever med dansk som andetsprog.

Linjefaget skal som færdighedsfag, dannelsesfag og kulturformidlende fag bidrage til den studerendes faglige, fagdidaktiske og personlige udvikling i et dansk og internationalt perspektiv.

1.1. Dansk – fællesforløb

I fællesforløbet introduceres den studerende til alle fagets grundlæggende videns- og færdighedsområder. Der arbejdes med den studerendes egen udtryksfærdighed i forskellige genrer og medier. Eksempler på undervisning hentes især fra skolens mellemtrin (4.-6. kl.) til belysning af generelle, faglige og fagdidaktiske emner.

1.1.1. Mål

Målet med arbejdet i fagets fællesforløb er, at den studerende opnår følgende grundlæggende lærerfaglige kompetencer, der kvalificerer til fordybelse i specialiseringsforløbet:

- a) Analysere og fortolke sprog og tekster i forskellige genrer og i forskellige medier på et reflekteret metodegrundlag.
- b) Beskrive, analysere og vurdere eksempler på danskundervisning.
- c) Planlægge, gennemføre og evaluere danskundervisning på baggrund af analyse af bestemmelser for faget.
- d) Anvende viden om faget i et historisk perspektiv og beskrive det i et fremtidigt udviklingsperspektiv.
- e) Anvende danskfagets videnskabelige discipliner og forskningsresultater med tilknytning til undervisning i faget dansk af elever med dansk som modersmål og af elever med dansk som andetsprog.
- f) Kommunikere sikkert, hensigtsmæssigt og kreativt på korrekt dansk i forskellige genrer og forskellige medier.
- g) Anvende it til kommunikation og videnssøgning.
- h) Anvende fagdidaktiske kundskaber og færdigheder i samspil med almindidaktiske, pædagogiske og psykologiske teorier med henblik på at håndtere undervisning i dansk og andre læreropgaver i en konkret praksis og forholde sig analytisk og reflekterende til praksis.

1.1.2. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Indholdet er:

- a) Kundskaber og færdigheder med relevans for danskundervisning vedrørende erkendelses- og arbejdsformer, børns læring, betydningen af læringsmiljø, herunder undervisningsformer, arbejdsformer, materialer, lærebøger og fysiske rammer.
- b) Vejledning i forskellige typer undervisning i dansk og i forhold til børns udvikling.
- c) Evaluering af undervisning og læreprocesser i danskundervisning.
- d) Færdighed i planlægning, tilrettelæggelse og evaluering af undervisning i dansk.
- e) Kundskab om og færdighed i at forholde sig analyserende til danskfagets begrundelse, formål og indhold i et historisk og nutidigt perspektiv.
- f) Kundskab om læringsteorier og metoder til undervisning i mundtlighed, læsning, skrivning og skriftlig udtryksfærdighed samt undervisning i fiktion og ikke-fiktion i forskellige medier.
- g) Færdighed i planlægning, valg, anvendelse og vurdering af materiale og metoder til undervisning i mundtlighed, læsning, skrivning, litteratur og medier.

- h) Færdighed i observation, dokumentation, analyse og vurdering af undervisning i dansk med inddragelse af teori.
- i) Kundskab om børns sproglige udvikling og læreren som sproglig vejleder i tale- og skriftsprog og i andre udtryksformer.
- j) Evaluering i dansk som udviklings- og læringsredskab.
- k) Nabosprogsdidaktik.
- l) It som fagrelateret anvendelses- og læringsområde.
- m) Andetsprogsdidaktik og dansk som dannelsesfag i den kulturelt mangfoldige skole.

1.1.2.1. *Det talte sprog – tale og lytte*

- a) Retorikkens mundtlige genrer (mundtlighed i samtale, samarbejde og diskussion).
- b) Den studerendes egen formidling og oplæsning.
- c) Børns talesproglige udvikling, herunder tosprogethed.
- d) Samspillet mellem tale- og skriftsprog.

1.1.2.2. *Det skrevne sprog – læse og skrive*

- a) Den studerendes egne læse- og udtryksfærdigheder.
- b) Forskellige læse- og skriveteknikker og -strategier bestemt af formål, medie og genre.
- c) Læsning og tekstanalyse.
- d) Børns skriftsprogudvikling og samspillet mellem skrive- og læseudvikling.
- e) De basale håndskriftformer på papir og tavle samt tekstbehandling på computer.

1.1.2.3. *Sprog, sprogbeskrivelse og -vurdering*

- a) Grundlæggende kundskaber om det danske sprogs bygning, brug, historie og variation som modersmål og andetsprog.
- b) Begreber og metoder fra kommunikationsteori, tekstlingvistik og pragmatik, fonetik og ortografi, semantik, grammatik og sprogsociologi.
- c) Kundskab om nabosprog.
- d) Færdighed i analyse af sprogbrug, sprogets funktion og virkemidler.

1.1.2.4. *Litteratur og medietekster*

- a) Grundlæggende kundskaber om teorier, begreber og metoder til beskrivelse, analyse og vurdering af litteratur og medietekster.
- b) Færdighed i analyse og fortolkning af tekster i forskellige genrer og medier ud fra bevidst valg af teori og metode.
- c) Kundskab om forskellige tekster på dansk, norsk og svensk, oversat litteratur samt ældre og nyere fiktion og ikke-fiktion for børn og voksne.
- d) Kundskab om litteratur- og medieteorier, tekst- og genrehistorie.

1.2. Dansk – aldersspecialisering mod begynder- og mellemtrin

I specialiseringsforløbet vendt mod begynder- og mellemtrinnet arbejdes med en fordybelse i de danskfaglige kundskabs- og færdighedsområder, der især udvikler kompetencer knyttet til læreropgaver i danskundervisningen i 1.-6. klasse.

1.2.1. Mål

Målet er, at den studerende opnår kompetence til

- a) at analysere og vurdere sprog og tekster til 1.-6. klasse i forskellige genrer og i forskellige medier på et reflekteret metodegrundlag,
- b) at beskrive, analysere og vurdere eksempler på danskundervisning, læring og dannelsesprocesser i 1.-6. klasse,
- c) at overføre analytiske kompetencer fra et område til et andet, arbejde tværfagligt og kunne kombinere viden og kunnen fra danskfagets og de pædagogiske fags områder,
- d) at planlægge, gennemføre og vurdere en differentieret danskundervisning i 1.-6. klasse,
- e) at finde, vurdere og udarbejde undervisningsmidler og -materialer, herunder it-baserede,

- f) at beskrive anvendelseskriterier for et bredt spektrum af evalueringsformer til løbende og afsluttende evaluering,
- g) at evaluere og reflektere over undervisning i 1.-6. klasse, identificere udviklingsbehov og beskrive dem,
- h) at analysere bestemmelser om faget i forhold til eget og andres fagsyn,
- i) at formulere og analysere professionsfaglige problemstillinger og handlemuligheder med inddragelse af forskningsresultater, der relaterer til undervisning i 1.-6. klasse,
- j) at formidle undervisning og lede arbejdet i klassen i 1.-6. klasse med anvendelse af et hensigtsmæssigt sprog,
- k) at samarbejde med kolleger og andre om danskundervisningen og dens rammer i mundtlig og skriftlig form,
- l) at anvende it til kommunikation og vidensdeling og
- m) at anvende fagdidaktiske kundskaber og færdigheder i samspil med almindelige, pædagogiske og psykologiske teorier med henblik på at håndtere undervisning i dansk og andre læreropgaver i en konkret praksis og forholde sig analytisk og reflekterende til praksis.

1.2.2. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Indholdet er specialiserede fordybelseselementer, hvor der på grundlag af kundskaber og færdigheder fra linjefagets fællesforløb arbejdes med planlægning, analyse og vurdering af danskundervisning i 1.-6. klasse.

I arbejdet indgår:

- a) Børns udvikling på forskellige alderstrin.
- b) Undervisningsdifferentiering og løbende evaluering med særligt henblik på forskellige alderstrin.
- c) Iagttagelse og beskrivelse af relationer mellem elever og mellem lærer-elev med særligt henblik på forskellige alderstrin.
- d) Evaluering af undervisning og læreprocesser.
- e) Færdighed i planlægning, tilrettelæggelse og evaluering af undervisning.
- f) Læsning og skrivning i skolestart og på mellemtrin.
- g) Faglig læsning.
- h) Fortælling og drama, oplæsning og formidling.
- i) Udtale og stavning.
- j) Håndskrivning og skrivning på computer.
- k) Udtryksfærdighed i forskellige medier.
- l) Sprogudvikling og sproglig vejledning.
- m) Sproglig bevidsthed og sprognormer.
- n) Forståelse af norsk og svensk.
- o) Dansk som andetsprog.
- p) Børnelitteratur.
- q) Litteraturundervisning og kanon.
- r) Billedanalyse.
- s) Filmgenrer og computerspil.
- t) Genre- og mediekendskab.
- u) It i danskundervisningen.
- v) Dansk i tværfaglige sammenhænge.
- w) Undervisningsdifferentiering og specialundervisning og it som understøttende og kompenserende værktøj.
- x) Evalueringsformer i danskundervisningen.

1.3. Dansk – aldersspecialisering mod mellem- og sluttrin

I specialiseringsforløbet vendt mod mellem- og sluttrinnet arbejdes der med en fordybelse i de danskfaglige kundskabs- og færdighedsområder, der især udvikler kompetencer, der knytter sig til læreropgaver i danskundervisningen i 4.-9. klasse.

1.3.1. Mål

Målet er, at den lærerstuderende opnår følgende lærerfaglige kompetencer

- a) analysere og vurdere sprog og tekster til 4.-9. klasse i forskellige genrer og i forskellige medier på et reflekteret metodegrundlag,
- b) beskrive, analysere og vurdere eksempler på danskundervisning, læring og dannelsesprocesser i 4.-9. klasse,
- c) overføre analytiske kompetencer fra et område til et andet, arbejde tværfagligt og kunne kombinere viden og kunnen fra danskfagets og de pædagogiske fags områder,
- d) planlægge, gennemføre og vurdere en differentieret danskundervisning i 4.-9. klasse,
- e) finde, vurdere og udarbejde undervisningsmidler og -materialer, herunder it-baserede,
- f) beskrive anvendelseskriterier for et bredt spektrum af evalueringsformer til både løbende og afsluttende evaluering,
- g) evaluere og reflektere over undervisning i 4.-9. klasse, identificere udviklingsbehov og beskrive dem,
- h) analysere bestemmelser om faget i forhold til eget og andres fagsyn,
- i) formulere og analysere professionsfaglige problemstillinger og handlemuligheder med inddragelse af forskningsresultater, der relaterer til undervisning i 4.-9. klasse,
- j) formidle undervisning og lede arbejdet i klassen i 4.-9. klasse med anvendelse af et hensigtsmæssigt sprog,
- k) samarbejde med kolleger og andre om danskundervisningen og dens rammer i mundtlig og skriftlig form,
- l) anvende it til kommunikation og vidensdeling og
- m) anvende fagdidaktiske kundskaber og færdigheder i samspil med almindidaktiske, pædagogiske og psykologiske teorier med henblik på at håndtere undervisning i dansk og andre læreropgaver i en konkret praksis og forholde sig analytisk og reflekterende til praksis.

1.3.2. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Indholdet er specialiserede fordybelselementer, hvor der på grundlag af kundskaber og færdigheder fra linjefagets fællesforløb arbejdes med planlægning, analyse og vurdering af danskundervisning i 4.-9. klasse.

I arbejdet indgår kundskaber og færdigheder vedrørende:

- a) Børns udvikling på forskellige alderstrin.
- b) Undervisningsdifferentiering og løbende evaluering med særligt henblik på forskellige alderstrin.
- c) Iagttagelse og beskrivelse af relationer mellem elever og mellem lærer-elev med særligt henblik på forskellige alderstrin.
- d) Evaluering af undervisning og læreprocesser.
- e) Færdighed i planlægning, tilrettelæggelse og evaluering af undervisning.
- f) Mundtlig udtryksfærdighed i fortælling, dramatisering, debat og argumentation.
- g) Læsepædagogik og tekstanalyse.
- h) Oplæsning og læsemåder, der er afpasset læseformål, genre og medie.
- i) Faglig læsning.
- j) Håndskrift og skrivning på computer.
- k) Skriftlig udtryksfærdighed og sproglig vejledning.
- l) Udtryksfærdighed i forskellige medier, disponering, redigering og layout, på papir og skærm.
- m) Sproglig bevidsthed, sprogets historie og sprognormer.
- n) Nabosprog og nordisk kulturfællesskab.
- o) Dansk som andetsprog.

- p) Genre- og mediekendskab.
- q) Ungdomslitteratur.
- r) Historisk læsning.
- s) Litteraturundervisning og kanon.
- t) Billed- film-, tv-genrer og computerspil.
- u) Aviser og andre faktatekster.
- v) Dansk i tværfaglige sammenhænge.
- w) Undervisningsdifferentiering, specialundervisning og it som understøttende og kompenserende værktøj.
- x) Folkeskolens afgangsprøve i dansk og andre evalueringsformer.

2.1. Fysik/kemi og natur/teknik – naturfagligt fællesforløb

2.1.1. Forløbets identitet

Fællesforløbet omhandler dels naturfagenes begrundelse og rolle i samfundet og skolen, fagenes indbyrdes sammenhæng og samspil gennem skoleforløbet dels samspillet med andre af skolens fag. Det omfatter bl.a. eksemplariske erkendelses- og arbejdsformer i naturfagene samt undervisningsformer, der skal fremme progression i elevernes faglige læring og udvikle deres praktiske færdigheder, kreativitet og lyst til at stille spørgsmål og lave undersøgelser.

Fællesforløbets stofområder er natur, teknik, livsbetingelser og levevilkår samt videnskabsteoretiske og historiske tilgange.

Der indgår almene læringspsykologiske og didaktiske elementer i fællesforløbet som forudsætning for planlægning, tilrettelæggelse og gennemførelse af den konkrete undervisning med henblik på at afdække forskellige perspektiver på børns naturfaglige læring på forskellige alders- og udviklingstrin, herunder andetsprogspektivet.

Fællesforløbet er forudsætningen for specialiseringsforløbene af linjefagene fysik/kemi og natur/teknik.

2.1.2. Mål

Målet er, at den studerende opnår kompetencer til

- a) at formidle naturfagenes rolle i det samlede skolebillede,
- b) at udvikle elevernes naturfaglige erkendelse, lyst til udforskning og ansvarlighed over for miljøet, praktiske færdigheder, kreativitet og evne til samarbejde,
- c) at målsætte, tilrettelægge, gennemføre, evaluere og udvikle naturfagsundervisning med udgangspunkt i den enkelte elevs forudsætninger og på baggrund af viden om progression samt om børns og unges interesse for naturfag,
- d) at forestå en almendannende naturfagsundervisning på baggrund af et fagsyn, der er forankret i eksemplariske naturfaglige erkendelsesformer, arbejdsmåder og tankegange,
- e) at kunne forholde sig til interessekonflikter i samspillet mellem menneske, teknologi og natur og perspektivere i forhold til forskellige natursyn og etiske spørgsmål,
- f) at kunne samarbejde med lærere i naturfagene og andre fagområder om anvendelse af fagdidaktiske kundskaber og færdigheder i samspil med almen didaktiske, pædagogiske og psykologiske teorier med henblik på at håndtere undervisning og andre læreropgaver i en konkret praksis og forholde sig analytisk og reflekterende til praksis,
- g) at kombinere viden fra naturvidenskabernes og teknologiens historie med den overordnede samfundsudvikling i sin undervisning,
- h) at forstå anvendelser af naturfaglig viden og tilhørende praktiske/eksperimenterende metoder og
- i) at anvende fagdidaktiske kundskaber og færdigheder i samspil med almen didaktiske, pædagogiske og psykologiske teorier med henblik på at håndtere naturfaglig undervisning og andre læreropgaver i en konkret praksis og forholde sig analytisk og reflekterende til praksis.

2.1.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

2.1.3.1. Fagdidaktiske elementer

Indholdet er:

Kundskaber og færdigheder med relevans for undervisning i naturfag vedrørende erkendelses- og arbejdsformer, børns læring, betydningen af læringsmiljø, herunder undervisningsformer, arbejdsformer, materialer, lærebøger og fysiske rammer.

Samt viden om:

- a) Vejledning i forskellige typer undervisning og i forhold til børns udvikling.
- b) Evaluering af undervisning og læreprocesser.
- c) Børns udvikling på forskellige alderstrin.
- d) Iagttagelse og beskrivelse af relationer såvel mellem elever som mellem lærer-elever.
- e) Planlægning, tilrettelæggelse, gennemførelse, og evaluering af undervisning, hvis mål er elevens naturfaglige almindelse og de udviklingsmuligheder, der ligger i naturfagene gennem hele skoleforløbet.
- f) Det praktiske/eksperimenterende arbejde i undervisningen, herunder sikkerhedsbestemmelser om ansvar, laboratorieindretning, brandbekæmpelse samt grundlæggende førstehjælp.
- g) Naturfagernes begrundelse som skolefag og begrundelser for naturfaglig-teknologisk dannelse.
- h) Nationale og internationale forsknings- og udviklingsarbejder i naturfagene, herunder børns og unges interesse for naturfagene.
- i) Opstilling af kriterier for stofudvælgelse til brug for analyse, vurdering og udvikling af undervisningsmidler.
- j) Afdækning, vurdering og karakterisering af elevers faglige udbytte af undervisningen i naturfagene i lyset af deres udviklingstrin, fagets progression og muligheder for undervisningsdifferentiering.
- k) Dialog som baggrund for at udvikle elevernes naturfaglige begreber og sammenhængsforståelse i et præcist fagsprog.
- l) Børns evne til at arbejde naturfagligt ved at opstille hypoteser, ræsonnere, udforske og konkludere.
- m) Naturfaglig viden, arbejdsmåder og tankegange i formelle og uformelle læringsmiljøer.
- n) Elevernes begrebsudvikling, hverdagssprog hverdagsforestillinger, herunder specielt problemstillinger vedrørende tosprogede børn.

2.1.3.2. Faglige elementer

Indholdet er viden om:

- a) Arbejdsmåder, tankegange, fagsyn og kernefaglighed inden for de forskellige naturfag.
- b) Centrale elementer af naturvidenskabernes og teknologiens historie og idégrundlag.
- c) Forskellige natursyn og interessekonflikter, for eksempel begrundet i forskellige æstetiske og etiske holdninger til naturen.
- d) Naturfagernes grundfortællinger/paradigmer, herunder modeller for universets udvikling, evolutionsteori og fra kontinentaldrift til pladetektonik.
- e) Forestillinger om og modeller for stoffers opbygning, egenskaber og omdannelser.
- f) Energiformer og -forsyning.
- g) Fænomener i den nære og fjerne omverden, herunder vejr, klima, magnetisme, elektricitet, lys, lyd og astronomi.
- h) Ressourcer, teknologi, produktion og miljø og de interesse modsætninger, der knytter sig til natur- og samfundsudviklingen.
- i) Eksempler på levende organismers livsbetingelser, livsytringer og samspil i naturen.
- j) Udviklingsprocesser og kredsløb i naturen.
- k) It som redskab i naturfagsundervisning, herunder dataopsamling og simulering.

2.2. Fysik/kemi – specialisering

2.2.1. Fagets identitet

Linjefaget fysik/kemi bygger videre på fællesforløbet for fysik/kemi og natur/teknik og fokuserer på at uddanne fysik/kemilærere til at varetage undervisning i grundskolen. Kernen i linjefaget er de didaktiske

forhold vedrørende undervisning i fysik/kemi i grundskolen og arbejdet med fysiske, kemiske og teknologiske begrebsområder og problemstillinger. De studerende forberedes på selv at videreudvikle skolefaget i overensstemmelse med samfundets udvikling og deraf følgende krav til undervisningen. Centralt i faget er naturfaglige arbejdsmåder og tankegange til forståelsen og beskrivelsen af verden og samspillet mellem naturvidenskabelig modelbygning og eksperimentelt funderet naturbeskrivelse fra det mikroskopiske niveau til det kosmologiske.

2.2.2. Mål

Målet er, at den studerende opnår kompetencer til at planlægge, tilrettelægge, gennemføre, evaluere og udvikle

- a) en varieret undervisning i faget for alle elever samt medvirke til fagets udvikling i grundskolen, så eleverne lærer fysik/kemi og udvikler, vedligeholder og styrker deres interesse for faget,
- b) undervisning, der omfatter undersøgelser/eksperimenter og sammenknytter hypotesedannelse, dataopsamling, vurdering af data og modelbygning,
- c) virksomhedsbesøg, ekskursioner, feltarbejde og andre uformelle læringsmiljøer,
- d) undervisning med udgangspunkt i elevernes egne forestillinger, deres dagligdag og omgivelser,
- e) brug af fagdidaktisk forskning fra fagdidaktiske tidsskrifter og andre kilder i forbindelse med undervisningen,
- f) anvendelser af fagdidaktiske kundskaber og færdigheder i samspil med almindelige, pædagogiske og psykologiske teorier med henblik på at håndtere undervisning og andre læreropgaver i en konkret praksis og forholde sig analytisk og reflekterende til praksis og
- g) anvendelser af fysik/kemifaglig viden og tilhørende eksperimentelle metoder.

Den studerende udvikler samtidig kompetence til at deltage i debatten om undervisningspraksis, fagets rolle i skolen, fagets samspil med andre fag og fagets rolle i samfundet.

2.2.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Indholdet er specialiserede fordybelselementer, hvor der på grundlag af kundskaber og færdigheder fra linjefagenes fællesforløb arbejdes med planlægning, analyse og vurdering af undervisning i fysik/kemi.

2.2.3.1. I arbejdet indgår kundskaber og færdigheder vedrørende grundlæggende begreber og teorier, herunder:

- a) Børns udvikling på forskellige alderstrin.
- b) Undervisningsdifferentiering og løbende evaluering med særligt henblik på forskellige alderstrin.
- c) Iagttagelse og beskrivelse af relationer mellem elever og mellem lærer og elev med særligt henblik på forskellige alderstrin.
- d) Færdighed i planlægning, tilrettelæggelse og evaluering af undervisning og læreprocesser.
- e) Centrale bestemmelser for folkeskolen, undervisningsvejledninger og lokale læseplaner.
- f) Målsætning, udarbejdelse af årsplaner, udarbejdelse og anvendelse af undervisningsmaterialer, og brug af digitale materialer.
- g) Kønsforskelle i læringen, tosprogedes særlige forhold, børns og unges interesse for og engagement i naturvidenskab.
- h) Klasseledelse og samarbejde mellem lærere.
- i) Åbne/lukkede arbejdsformer, uformelle læringsmiljøer, ekskursioner og brug af Internettet.
- j) Hverdagserfaringer, hverdagsforestillinger og parallellæring.
- k) Fagets forhold til og samarbejde med andre fag.

2.2.3.2. I arbejdet indgår grundlæggende faglige begreber, modeller og teorier, herunder:

- a) Stofs egenskaber, omdannelser og partikelnatur.
- b) Energi, energiformer, energiomsætninger og energistrømme.
- c) Felter og kræfter.
- d) Universets og Solsystemets dannelse, opbygning og udvikling.

2.2.3.3. I arbejdet indgår fysik og kemi i hverdag og samfund, herunder:

- a) Naturfænomener og deres udforskning.
- b) Omverdensforståelse.
- c) Kemiske og fysiske stofkredsløb.
- d) Ressourcer, energiforsyning og kemisk produktion.
- e) Teknologiens indhold af teknik og fysisk/kemisk viden.
- f) Vekselvirkning mellem naturvidenskab og teknologi.
- g) Naturvidenskabens rolle i samfundsudvikling, demokrati og kultur.

2.2.3.4. *I arbejdet indgår den historiske udvikling i videnskabsfagene fysik og kemi, herunder:*

- a) Elementer af videnskabsteori og -filosofi.
- b) Naturvidenskabens begrænsninger, naturvidenskab og etik.
- c) Udvalgte perioder i videnskabsfagernes historie.
- d) Historiske og moderne naturvidenskabelige verdensbilleder.
- e) Udvalgte træk ved den teknologiske udvikling.

2.2.3.5. *I arbejdet indgår arbejdsmåder og tankegange, herunder brug af:*

- a) Praktisk og eksperimentelt arbejde.
- b) Modeller, animationer og simulationer.
- c) Digital og analog dataopsamling.
- d) Databaser, tabeller, opslagsværker og Internet.

2.2.3.6. *I arbejdet indgår laboratoriesikkerhed, herunder:*

- a) Affaldshåndtering og miljøhensyn.
- b) Indretning, drift og vedligeholdelse af laboratorier.
- c) Risikomomenter og sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med undervisning.
- d) Risikovurdering i forbindelse med udvælgelse og planlægning af undervisningsaktiviteter.

2.3. Natur/teknik – specialisering

2.3.1. Fagets identitet

Linjefaget natur/teknik bygger videre på fællesforløbet for fysik/kemi og natur/teknik og uddanner natur/teknik-lærere. Linjefaget natur/teknik integrerer fagdidaktik, læringsteori og undervisningsmetoder som en forudsætning for en kreativ og engagerende undervisning i naturfaglige temaer for elever på skolens yngste og mellemste klassetrin. Den faglige sammenhæng i linjefaget natur/teknik kommer til udtryk gennem en eksemplarisk og tematisk undervisning. Faget omhandler natur, teknik, livsbetingelser, levevilkår samt menneskets samspil med naturen i den nære og den fjerne omverden. Centralt i faget står det praktisk/eksperimenterende og undersøgende arbejde.

Skolefaget natur/teknik er en bred naturfaglig indgang til naturfaglige arbejdsmåder og viden om natur, teknik, livsbetingelser og levevilkår. Faget danner basis for elevernes videre arbejde med skolefagene biologi, fysik/kemi og geografi i skolens ældste klasser.

2.3.2. Mål

Målet er, at den studerende udvikler kompetencer til

- a) at varetage en varieret undervisning i natur/teknik for alle elever samt medvirke til udvikling af faget i folkeskolen, så eleverne fastholder og udvikler deres interesse og engagement for naturfagene,
- b) at udvikle børns naturfaglig erkendelse, lyst til udforskning, fortrolighed med og glæde ved at færdes i naturen,
- c) at tilrettelægge og evaluere en undervisning, der med hensyn til faglige begreber, indhold og arbejdsformer sikrer en hensigtsmæssig progression i elevernes læring og som tilgodeser elever på forskellige udviklingstrin,
- d) at kunne formidle og anvende naturfaglige arbejdsmetoder og tankegange, der er tilpasset elevernes udviklingstrin og faglige standpunkt,
- e) at kunne demonstrere en bred og punktvis dyb faglig indsigt inden for natur, teknik, livsbetingelser, levevilkår og menneskets samspil med naturen med særlig relevans for skolefaget natur/teknik,

- f) at være i stand til sammen med andre at udvikle faget i skolen og
- g) at anvende fagdidaktiske kundskaber og færdigheder i samspil med almindelige, pædagogiske og psykologiske teorier med henblik på at håndtere undervisning og andre læreropgaver i en konkret praksis og forholde sig analytisk og reflekterende til praksis.

2.3.3. Centrale kundskabs og færdighedsområder

Indholdet er:

- a) Børns udvikling på forskellige alderstrin.
- b) Undervisningsdifferentiering og løbende evaluering med særligt henblik på forskellige alderstrin.
- c) Iagttagelse og beskrivelse af relationer mellem elever og mellem lærer-elev med særligt henblik på forskellige alderstrin.
- d) Formidling og naturfagsundervisning i folkeskolen inden for rammerne af naturfaglig almindelig dannelse.
- e) Skolefagets begrundelse, indhold og historiske udvikling.
- f) Eksempler på faglig progression og sammenhæng med skolens øvrige fag, specielt naturfagene.
- g) Planlægning, tilrettelæggelse, gennemførelse og evaluering af natur/teknik undervisning, der indeholder overvejelser over progression og tager hensyn til den enkeltes elevs kognitive, affektive og sociale baggrund for naturfaglig læring.
- h) Viden om, hvordan hverdagsbegreber og hverdagssprog på hensigtsmæssig måde kan udvikles til faglige begreber med tilhørende fagsprog.
- i) Opstilling af faglige mål for elevers læring indeholdende en faglig progression med udgangspunkt i fagets bestemmelser.
- j) Forskellige evalueringsformer rettet mod såvel den enkeltelte elev som hele klassen, så evaluering bliver en naturlig integreret del af undervisningen.
- k) Viden om, hvordan der kan gennemføres en undervisning, som bygger på iagttagelser, teoretiske refleksioner, aktuelle begivenheder undersøgende, praktisk og eksperimenterende arbejde i laboratoriet og i den omgivende natur.
- l) Viden om, hvordan der kan opstilles kriterier for stofudvælgelse, bl.a. til brug for analyse og vurdering af undervisningsmidler.
- m) Viden om, hvordan informations- og kommunikationsteknologi anvendes som et fagligt/pædagogisk værktøj i undervisningen.
- n) Viden om, hvordan omverdenen og uformelle læringsmiljøer kan inddrages som en væsentlig del af den faglige undervisning.
- o) Fagdidaktisk teori der bygger på nationale og internationale forsknings- og udviklingsarbejder.
- p) Naturfaglige fænomener, stoffer, materialer, levende organismer og apparater, som børn møder i omverdenen.
- q) Indsigt i naturgivne og menneskeskabte forhold, som har indflydelse på menneskers og andre levende organismers levevilkår og livsbetingelser i den nære og fjerne omverden.
- r) Kroppen og dens funktioner, samt menneskets sundhed i relation til livsstil, levevilkår og livskvalitet.
- s) Stofkredsløb og energistrømme som centrale sammenhænge.
- t) Viden om teorier om universets, Jordens og livets opståen og udvikling og forskellige verdensbilleder.
- u) Teknologi i hverdag og samfund.
- v) Viden om forskellige natursyn og interesseudsættninger i forhold til naturanvendelse og bæredygtighed.
- w) Viden om og brug af relevante kilder, kort, opslagsværker, bestemmelsesnøgler og informationsteknologi.
- x) Færdigheder i at anvende naturvidenskabelige undersøgelsesmetoder og eksperimenter med enkelt udstyr i laboratoriet og lokalområdet samt at bygge og designe enkle konstruktioner.

3. Matematik (aldersspecialiseret)

Fagets identitet

Faget matematik er i læreruddannelsen karakteriseret ved samspillet mellem matematiske kompetencer, matematikundervisningens didaktik og matematikundervisningens praksis i skolen.

Fagets historie, fagets rolle som kulturbærer og fagets anvendelser er en vigtig del af fagets identitet som undervisningsfag. Faget bidrager med opmærksomhed på nuværende og fremtidige muligheder og begrænsninger i en højteknologisk og globaliseret verden.

3.1. Matematik – fællesforløb

3.1.1. Mål

Målet er, at den studerende opnår

- a) kompetence til at redegøre for dybde og sammenhæng mellem folkeskolefagets stofområder på mellemtrinnet og de dele af videnskabsfaget matematik, der støtter lærervirksomheden på dette område,
- b) kompetence til at spørge og svare i, med og om matematik, dvs. følge og bedømme forskellige typer af matematiske ræsonnementer; udvikle og gennemføre matematisk argumentation, herunder beviser; have erfaringer med induktiv og deduktiv arbejds metode i matematik; kunne vælge strategier og værktøjer til formulering og løsning af matematiske problemer, samt kunne afgrænse, strukturere, matematisere, fortolke og kritisere i forbindelse med matematisk modellering,
- c) kompetence til at forstå og betjene sig af hensigtsmæssige repræsentationsformer; knytte forbindelse mellem hverdagsprog og fagsprog; afkode, oversætte og behandle symbolholdige udsagn med bevidsthed om den særlige rolle, effektiv symbolbehandling spiller i matematikken, samt anvende og vurdere it i en faglig og pædagogisk sammenhæng,
- d) kompetence til at kunne sætte sig ind i, analysere og vurdere rammer og bestemmelser for faget matematik nationalt og lokalt samt udforme og begrunde lærings- og undervisningsmål,
- e) kompetence til at kunne begrunde, planlægge og gennemføre matematikundervisning i samspil med eleverne; finde, bedømme og udvikle undervisningsmidler til matematikundervisning samt motivere og inspirere elever til engagement i matematisk aktivitet,
- f) kompetence til at kunne afdække, vurdere og karakterisere elevernes matematikfaglige udbytte og kompetencer; være fortrolig med et bredt udvalg af redskaber til evaluering i matematik med kendskab til validitet og reliabilitet, samt afdække elevers læringsstrategier og holdninger til matematikfaget med henblik på progression og differentiering i undervisningen,
- g) kompetence til at kunne kommunikere og samarbejde med kolleger og med personer uden for skolen, f.eks. forældre, administration og myndigheder om sagsforhold knyttet til matematikundervisning,
- h) kompetence til at kunne videreudvikle egen matematisk indsigt og fagdidaktisk kompetence bl.a. gennem refleksion over egen undervisning og identifikation af udviklingsbehov og
- i) kompetence til at anvende fagdidaktiske kundskaber og færdigheder i samspil med almindidaktiske, psykologiske og pædagogiske teorier med henblik på at håndtere matematikundervisning og andre læreropgaver i en konkret praksis og forholde sig analytisk og reflekterende til praksis.

3.1.2. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Indholdet er:

- a) Børns læring, erkendelses- og arbejdsformer, betydningen af læringsmiljø, herunder undervisningsformer, arbejdsformer, materialer og fysiske rammer.
- b) Vejledning i forskellige typer undervisning og i forhold til børns udvikling.
- c) Planlægning, tilrettelæggelse og evaluering af undervisning og evaluering af læreprocesser.

3.1.2.1. Fagdidaktik

Indholdet er:

- a) Kundskab om og færdighed i at forholde sig analyserende til matematikfagets begrundelse, formål og indhold i et historisk og nutidigt perspektiv.
- b) Rammer og bestemmelser for matematikundervisningen nationalt og lokalt.
- c) Udformning af og begrundelse for lærings- og undervisningsmål.

- d) Begrundelse, planlægning og gennemførelse af matematikundervisning i samspil med eleverne.
- e) Udarbejdelse, vurdering og udvikling af undervisningsmaterialer til matematik.
- f) It som arbejdsredskab og som integreret del af linjefaget og skolefaget matematik.
- g) Afdækning, vurdering og karakteristik af elevers matematikfaglige udbytte og kompetencer med forskellige evalueringsredskaber.
- h) Elevers læringsstrategier og holdninger til matematikfaget med henblik på progression og differentiering i matematikundervisning, motivation og inspiration af elever til matematisk aktivitet.
- i) Forholdet mellem hverdagsprog og matematikkens fagsprog.
- j) Matematik i anvendelse, herunder tværfaglig undervisning.
- k) Resultater af relevant forskning og udviklingsarbejde i læreruddannelsesfaget og skolefaget.
- l) Matematikvanskeligheder.
- m) Arbejds- og organisationsformer knyttet til aldersgruppen.
- n) Matematikundervisning for tosprogede.

3.1.2.2. Fagområder begrundet i skolens fagområder

Indholdet er aldersspecifik faglig fordybelse inden for følgende matematiske stofområder og deres stofdidaktik begrundet i 4.-6. klassetrin:

- a) Tal, herunder talmængder, talsystemer, talbegrebets udvikling og elementær talteori.
- b) Algebra, herunder ligninger, ligningssystemer og uligheder, variable, algebraiske omskrivninger og reduktioner.
- c) Funktioner, herunder indledende arbejde med forskellige former for vækst.
- d) Geometri, herunder euklidisk geometri, analytisk geometri samt forskellige tegneformer.
- e) Sandsynlighed, statistisk og kombinatorisk, herunder simulering af stokastiske situationer.
- f) Statistik, herunder indsamling, beregning og repræsentation af data i tabeller og diagrammer samt vurdering af statistiske data.

Arbejdet med fagområderne omfatter:

- 1) Induktive og deduktive arbejdsmetoder i matematik, herunder forskellige typer af matematisk ræsonnement og bevisførelse.
- 2) Strategier og værktøjer til formulering og løsning af matematiske problemer.
- 3) Arbejde med og vurdering af hensigtsmæssige repræsentationsformer.
- 4) Afkodning, oversættelse og behandling af symbolholdige udsagn med bevidsthed om den særlige rolle, effektiv symbolbehandling spiller i matematikken.
- 5) Afgrænsning, strukturering, matematisering, fortolkning og kritik ved matematisk modellering.

3.2. Matematik – aldersspecialisering mod begynder- og mellemtrin

Der arbejdes videre med de indholdsområder, der især udvikler kompetence knyttet til begynder- og mellemtrin.

3.2.1. Mål

Målet er, at den studerende opnår

- a) kompetence til at redegøre for dybde og sammenhæng mellem folkeskolefagets stofområder på begynder- og mellemtrin og dele af videnskabsfaget matematik,
- b) kompetence til at spørge og svare i, med og om matematik,
- c) kompetence til at forstå og betjene sig af hensigtsmæssige repræsentationsformer, herunder it,
- d) kompetence til at kunne sætte sig ind i, analysere og vurdere rammer og bestemmelser for faget matematik,
- e) kompetence til at kunne begrunde, planlægge og gennemføre matematikundervisning i samspil med eleverne,
- f) kompetence til at kunne afdække, vurdere og karakterisere elevernes matematikfaglige udbytte og kompetencer,
- g) kompetence til at kunne kommunikere og samarbejde med kolleger og med personer uden for skolen,

- h) kompetence til at kunne videreudvikle egen matematisk og fagdidaktisk indsigt og
- i) kompetence til at anvende fagdidaktiske kundskaber og færdigheder i samspil med almendidaktiske, pædagogiske og psykologiske teorier med henblik på at håndtere undervisning og andre læreropgaver i en konkret praksis og forholde sig analytisk og reflekterende til praksis.

3.2.2. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

3.2.2.1. Fagdidaktik

Indholdet er specialiserede fordybelseselementer, hvor der på grundlag af kundskaber og færdigheder fra linjefagets fællesdel arbejdes med planlægning, analyse og vurdering af matematikundervisning på begynder- og mellemtrin.

I arbejdet indgår:

- a) Børns udvikling på begynder- og mellemtrin.
- b) Undervisningsdifferentiering og løbende evaluering med særligt henblik på forskellige alderstrin.
- c) Iagttagelse og beskrivelse af relationer mellem elever og mellem lærer-elev med særligt henblik på forskellige alderstrin.
- d) Færdighed i planlægning, tilrettelæggelse og evaluering af undervisning.
- e) Indlæringsvanskeligheder i matematik.
- f) Arbejds- og organisationsformer knyttet til aldersgruppen.
- g) Matematikundervisning for tosprogede.

3.2.2.2. Fagområder begrundet i skolens fagområder

Indholdet er aldersspecifik faglig fordybelse inden for følgende matematiske stofområder og deres stofdidaktik begrundet i skolens matematikundervisning på 1.-6. klassetrin:

- a) Tal, herunder grundlæggende talforståelse og forskellige regnearkmetoder.
- b) Algebra, indledende arbejde med variable, herunder induktive løsningsmetoder til ligninger.
- c) Funktioner, herunder tabellægning, grafisk aflæsning, funktionssammenhænge udtrykt i dagligsproget og it-værktøjer.
- d) Geometri, herunder polygoner, symmetrier, mønstre samt måling og beregning.
- e) Sandsynlighed, herunder statistisk sandsynlighed, analyse af sandsynlighed i spil for børn samt tællemodeller og chancetræer.
- f) Statistik, herunder deskriptiv statistik og databearbejdning med it.

Arbejdet med fagområderne omfatter:

- 1) Induktive og deduktive arbejdsmetoder i matematik, herunder forskellige typer af matematisk ræsonnement og bevisførelse.
- 2) Strategier og værktøjer til formulering og løsning af matematiske problemer.
- 3) Arbejde med og vurdering af hensigtsmæssige repræsentationsformer.
- 4) Afkodning, oversættelse og behandling af symbolholdige udsagn med bevidsthed om den særlige rolle, effektiv symbolbehandling spiller i matematikken.
- 5) Afgrænsning, strukturering, matematisering, fortolkning og kritik ved matematisk modellering.

3.3. Matematik – aldersspecialisering mod mellem- og sluttrin

Der arbejdes videre med de fagdidaktiske indholdsområder fra fællesforløbet med særligt henblik på mellem- og sluttrin.

3.3.1. Mål

Målet er, at den studerende opnår

- a) kompetence til at redegøre for dybde og sammenhæng mellem folkeskolefagets stofområder på mellem- og sluttrin og dele af videnskabsfaget matematik,
- b) kompetence til at spørge og svare i, med og om matematik,
- c) kompetence til at forstå og betjene sig af hensigtsmæssige repræsentationsformer, herunder it,

- d) kompetence til at kunne sætte sig ind i, analysere og vurdere rammer og bestemmelser for faget matematik,
- e) kompetence til at kunne begrunde, planlægge og gennemføre matematikundervisning i samspil med eleverne,
- f) kompetence til at kunne afdække, vurdere og karakterisere elevernes matematikfaglige udbytte og kompetencer,
- g) kompetence til at kunne kommunikere og samarbejde med kolleger og med personer uden for skolen,
- h) kompetence til at kunne videreudvikle egen matematisk og fagdidaktisk indsigt og
- i) kompetence til at anvende fagdidaktiske kundskaber og færdigheder i samspil med almindelige, pædagogiske og psykologiske med henblik på at håndtere matematikundervisning og andre læreropgaver i en konkret praksis og forholde sig analytisk og reflekterende til praksis.

3.3.2. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

3.3.2.1. Fagdidaktik

Indholdet er specialiserede fordybelselementer, hvor der på grundlag af kundskaber og færdigheder fra linjefagets fællesforløb arbejdes med planlægning, analyse og vurdering af matematikundervisning på mellem- og sluttrin.

I arbejdet indgår:

- a) Børns udvikling på skolens mellem- og sluttrin.
- b) Undervisningsdifferentiering og løbende evaluering med særligt henblik på forskellige alderstrin.
- c) Iagttagelse og beskrivelse af relationer mellem elever og mellem lærer-elev med særligt henblik på forskellige alderstrin.
- d) Færdighed i planlægning, tilrettelæggelse og evaluering af undervisning.
- e) Indlæringsvanskeligheder i matematik.
- f) Arbejds- og organisationsformer knyttet til aldersgruppen.
- g) Matematikundervisning for tosprogede.
- h) Folkeskolens afgangsprøver i matematik.

3.3.2.2. Fagområder begrundet i skolens fagområder

Indholdet er aldersspecifik faglig fordybelse ind for følgende matematiske stofområder og deres stofdidaktik begrundet i skolens matematikundervisning på 4.-10. klassetrin:

- a) Tal, herunder talteori, talteoriens anvendelse i digitale koder.
- b) Algebra, herunder regneregler for potenser og rødder og for reduktion og løsning af ligninger, ligningssystemer og uligheder samt matematisk modellering.
- c) Funktioner, herunder analyse af forskellige former for vækst.
- d) Geometri, herunder analytisk geometri, parameterfremstillinger og trigonometri.
- e) Sandsynlighed, herunder kombinatorik og forskellige eksempler på sandsynlighedsfordelinger.
- f) Statistik, herunder testteori.

Arbejdet med fagområderne omfatter:

- 1) Induktive og deduktive arbejdsmetoder i matematik, herunder aksiomatisk opbygning af en matematisk teori samt forskellige typer af matematisk ræsonnement og bevisførelse.
- 2) Strategier og værktøjer til formulering og løsning af matematiske problemer.
- 3) Arbejde med og vurdering af hensigtsmæssige repræsentationsformer.
- 4) Afkodning, oversættelse og behandling af symbolholdige udsagn med bevidsthed om den særlige rolle, effektiv symbolbehandling spiller i matematikken.
- 5) Afgrænsning, strukturering, matematisering, fortolkning og kritik ved matematisk modellering.

Bilag 3**Ikke obligatoriske linjefag på 72 ECTS-point****1. Engelsk****1.1. Fagets identitet**

Kernen i faget engelsk udgøres af sprog og kultur i et fremmedsprogligt perspektiv, hvor sprogbrugeren og sprogundervisningen står i centrum. Engelsk linjefag i læreruddannelsen består af arbejde med engelskfagets didaktik, engelsk sprog og sprogbrug, forskellige engelsksprogede tekster og engelskfagets kulturelle dimension. Som det største sprogfag i folkeskolen, i læreruddannelsen og i internationale sammenhænge har engelskfaget en særlig forpligtelse til at arbejde med sproglig og kulturel bevidsthed.

1.2. Mål

Målet er, at den studerende opnår kompetencer til at planlægge, gennemføre og evaluere undervisning i engelsk samt til at deltage i udvikling af faget. Med henblik herpå må den studerende tilegne sig kundskaber og færdigheder inden for faget, herunder kommunikativ kompetence samt fagets didaktik og metoder. Den studerende opnår kompetence inden for følgende områder

- a) beherskelse af talesprog og skriftligt udtryk til undervisningsbrug, til eget brug og til brug for deltagelse i den nationale og internationale faglige og fagdidaktiske debat,
- b) sproglig bevidsthed, viden om sprogtilegnelse, sprog og sprogbrug samt færdighed i at beskrive og analysere sprog,
- c) viden om interkulturel kommunikation og kulturforståelse og anvendelsen heraf i undervisningssammenhæng og
- d) viden om kultur- og samfundsforhold i den engelsktalende verden.

Den færdiguddannede lærer skal være i stand til at foretage analyse og prioritering af den store stofmængde, som er givet af sprogets og fagets internationale omfang og status.

1.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder**1.3.1. Fagdidaktik**

Indholdet er:

- a) Beskrivelse og vurdering af undervisningsindhold, -metoder og -materialer.
- b) Progression, differentiering og evaluering samt lærerens funktion som sproglig vejleder.
- c) Teori og forskning til refleksion over og udvikling af (egen) praksis.
- d) Aktivitetstyper og organiseringsformer, der udvikler sprog- og kommunikationsfærdighed, motivation for faget og selvstændig læring.
- e) Teorier om og forskning inden for sprogtilegnelse og sprogundervisningsmetoder, herunder viden om forholdet mellem modersmåls-, andetsprogs- og fremmedsprogstilegnelse.
- f) Kommunikativ kompetence i et undervisningsperspektiv, herunder kommunikationsstrategier og viden om ordforrådstilegnelse.
- g) Skriftlig og mundtlig formidling af engelskfagets stof- og undervisningsområder samt af planer for og analyse af undervisning, læring, mål og evaluering; dialog med forældre, med elever og med kolleger på nationalt og internationalt plan.
- h) Viden om faget i både et historisk perspektiv og et udviklingsperspektiv; analyse af og overvejelser om bestemmelser om faget i forhold til eget og andres fagsyn.
- i) Engelskfaget i tværgående emner og problemstillinger samt i internationalt samarbejde.
- j) Muligheder for samspil mellem de pædagogiske fag og engelskfaget.

1.3.2. Sprog, sprogbrug og kommunikativ kompetence

Indholdet er:

- a) Semantik, fonetik, ordforråd, ortografi, grammatik, tekstlingvistik, pragmatik samt kommunikationsanalyse.

- b) Beskrivelse og analyse af et varieret udvalg af tekster, herunder lyd og billede, med særligt henblik på bevidstgørelse om sprogbrug, genre, stillag og tekstopbygning.
- c) Det engelske sprogs opbygning og anvendelse med henblik på arbejdet med autentiske og elevproducerede tekster samt med henblik på beskrivelse, analyse og vurdering af elevsprog.
- d) Sociale og regionale sprogvarianter; det engelske sprogs historie, udbredelse og funktion som internationalt sprog.
- e) Engelsk i skrift og tale inden for forskellige genrer, til eget brug, til undervisningsbrug samt til brug for deltagelse i den nationale og internationale faglige debat.
- f) Hjælpemidler til sprogundervisningen, herunder hvordan it kan kvalificere tilegnelsesprocesser inden for mundtlig/skriftlig sprogproduktion og evaluering.

1.3.3. Litteratur, kultur og samfund

Indholdet er:

- a) Kriterier for valg og anvendelse af et bredt udvalg af tekster, herunder film, billeder og elektroniske tekster, til elever i forskellige aldersgrupper og med forskellige behov.
- b) Tekster på engelsk, der behandler emner af universel og global karakter samt tekster om engelsktalende lande, der belyser kultur- og samfundsforhold.
- c) Tematisk, litterært og sprogligt tekstarbejde.
- d) Læsning på fremmedsprog, genreforståelse, litteraturpædagogik og praktisk-musiske arbejdsformer.
- e) Udvælgelse og bearbejdning af materiale fra medierne og i relation hertil brug af forskellige arbejdsmetoder og it-færdigheder.
- f) Interkulturel kompetence samt engelsk brugt som internationalt sprog ved kulturmøder.
- g) Arbejde med kultur og sprog i forhold til autentiske sproglige oplevelser, f.eks. i forbindelse med studieophold, studieture, praktik i udlandet, personlige og/eller virtuelle kontakter.

1.4. Fagets tilrettelæggelse

Faget tilrettelægges med en første- og en andendel, hvor førstedelen afsluttes med en intern prøve. Den interne prøve tager udgangspunkt i følgende mål:

- a) Beherskelse af mundtligt og skriftligt sprog til personlig brug.
- b) Grundlæggende færdighed i at beskrive og analysere sprog.
- c) Grundlæggende tekstkompetence samt viden om kultur- og samfundsforhold i den engelsktalende verden.
- d) Grundlæggende viden om interkulturel kommunikation og kulturforståelse og anvendelsen heraf i undervisningssammenhæng.

2. Historie

2.1. Fagets identitet

Undervisningen skal sikre, at de studerende erhverver sig viden om og forståelse af, hvordan mennesket gennem tiderne har sikret sin eksistens, påvirket fordelingen af goder, deltaget i dannelsen af fællesskaber og samfund samt opfattet og søgt at påvirke tilværelsens styrende kræfter.

Den studerende skal derfor erhverve sig kronologisk forståelse for i en undervisning at kunne beskrive og forklare historiske sammenhænge, der sigter mod at øve eleverne i at bruge historisk viden og forståelse i deres hverdags- og samfundsliv. Det forudsætter, at den studerende kan reflektere over fagets identitet og mål med henblik på at planlægge, gennemføre og evaluere en væsentlig og vedkommende undervisning, der passer til elevernes forudsætninger.

2.2. Mål

Målet er, at den studerende opnår kompetence til

- a) med udgangspunkt i praksis og anvendelse af didaktisk teori, at analysere og vurdere professionsfaglige problemstillinger og handlemuligheder,
- b) at overveje og beskrive faglige mål og faglig progression med udgangspunkt i skolefagets bestemmelser og elevernes forskellige forudsætninger,

- c) at formulere sig om planer for undervisning og læring, hvor det faglige indhold perspektiveres til elevernes livsverden,
- d) at foretage en stofudvælgelse, der passer til elevernes niveau og lade kanonpunkterne indgå i et meningsfyldt samspil med det øvrige stof,
- e) ud fra skolefagets indhold og sigte og elevernes niveau og historiekultur at vælge og bruge hensigtsmæssige metoder til at evaluere klassens og den enkelte elevs faglige udvikling,
- f) at tilrettelægge undervisning og læringssituationer, hvor faget funktionelt indgår i tværgående emner og problemstillinger,
- g) at være i dialog med elever og forældre i drøftelse af mål og evaluering,
- h) at anvende videnskabsfagets teorier og metoder,
- i) at erhverve sig faglig viden, historisk overblik, kronologisk forståelse samt indsigt i forskellige måder at frembringe og bruge historie på,
- j) at forstå og reflektere over samspil mellem nutidsforståelser, fortidstolkninger og fremtidsforventninger, herunder it's, mediers og konteksters betydning for opfattelser af historiske forklaringer og sammenhænge,
- k) at formulere fagligt begrundede problemstillinger og
- l) at strukturere egen læring med henblik på at opnå indsigt i og at reflektere over professionsrelevante sammenhænge mellem videnskabsfag, linjefag og skolefag.

2.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Indholdet er:

- a) Viden om og indsigt i forskellige historiedidaktiske teorier samt færdighed i at bruge disse i professionsfeltet.
- b) Indsigt i teorier om børns og unges læring og læringsforudsætninger med henblik på udvikling af deres forståelse og brug af historie i og uden for skolen, deres forståelse af sammenhænge og kronologi og deres forståelse af at være historieskabte og historiemedskabende.
- c) Færdigheder i at observere og analysere undervisning og elevernes udbytte med brug af relevant teori.
- d) Strategier for klasseledelse.
- e) Tilrettelæggelse og evaluering, valg af indhold, undervisningsmidler og fremgangsmåder i arbejdet med emner/temaer og med problemstillinger.
- f) Brug af it og medier i undervisningen og i elevernes arbejde med disse både som informationskilder og som redskaber til formidling.
- g) Undervisningsformer, der tilgodeser varierede erkendelsesformer og måder at lære på, herunder klas-sesamtale, fortælling, æstetiske læreprocesser, problemløsende projektarbejde, historisk rekonstrukti-on, udveksling, ekskursioner, museer samt historie- og oplevelsescentre.
- h) Bestemmelser for skolefaget historie og deres udmøntning i praksis og skolefagets historie i samspil med samtidens forventninger til fagets kundskabs- og dannelsesmæssige opgaver.
- i) Forskellige syn på skolefagets indhold, stoforganisering og form.
- j) Nationale og internationale forsknings- og udviklingsarbejder vedrørende undervisning og læring i fa-get, herunder komparative studier og udveksling.
- k) Sammenhænge mellem videnskabsfag og elevernes læringsforudsætninger som konstituerende for skolefaget.
- l) Skolefagets potentialer for funktionelt at indgå i samarbejde med andre fag.
- m) Samspil mellem brug af historie i og uden for skolen.
- n) Historiefaglig viden om emner/temaer eksemplarisk fordelt i tid og rum.
- o) Kundskaber og færdigheder i anvendelse af centrale teorier, metoder og begreber fra videnskabsfaget.
- p) Indsigt i samspil mellem faglig progression, elevernes historiebevidsthed og forudsætninger for at se deres egen historiekultur i et udviklingsperspektiv.
- q) Færdighed i at formulere fagligt relevante problemstillinger.

- r) Indsigt i brug af kilde- og materialekritik samt forudsætninger for at opstille synteser.
- s) Viden om linjefagets udvikling og videnskabsteoretiske placering, herunder forskellige opfattelser af historie.
- t) Kendskab til fagets samspil med andre fag og videnskaber.
- u) Faglige forudsætninger for reflekteret at vælge eksemplariske emner/temaer.
- v) Indsigt i lokale, nationale, regionale og globale emner/temaer fra alle tidsepoker.
- w) Indsigt i forskellige tidsregninger og principper for periodisering.
- x) Indsigt i samspil mellem kontinuitet og forandring, aktualisering og distancering.
- y) Kundskaber om og refleksionskompetence i relation til kulturmøder, køn, etnicitet og social stratifikation.
- z) Viden om og forståelse af identitetsarbejde og skiftende fællesskabers rolle i historien.

2.4. Fagets tilrettelæggelse

Faget tilrettelægges med en første- og en andendel, hvor førstedelen afsluttes med en intern prøve. Den interne prøve tager udgangspunkt i følgende mål:

- a) Analyse og vurdering af faglige problemstillinger og handlemuligheder.
- b) Beskrivelse af faglige mål og faglig progression.
- c) Anvendelse af eksempler fra videnskabsfagets teorier og metoder.
- d) Dokumentation af faglig viden, historisk overblik og kronologisk forståelse.

3. Idræt

3.1. Fagets identitet

Idrætsfagets kerne er undervisning i, om og gennem bevægelse i en tæt kobling mellem praksis og teori. Centralt i idrætsfaget er samspillet mellem den kropslige, den kulturelle og den didaktiske dimension belyst ud fra de natur- og sundhedsvidenskabelige samt de humanistiske og samfundsvidenskabelige områder.

Faget bidrager til at fremme den almene sundhed.

3.2. Mål

Idrætsfaget i læreruddannelsen skal give den studerende kompetence til at begrunde, planlægge, gennemføre og evaluere samt udvikle en alsidig undervisning i folkeskolen, der giver glæde og lyst til at fastholde gode, livslange idrætsvaner og fremmer almen sundhed i et dannelsesmæssigt perspektiv.

Den studerende skal tilegne sig kompetence i

- a) alsidige kropslige og idrætslige færdigheder, herunder idræt som sport, leg, motion, æstetiske bevægelsesaktiviteter og aktiviteter i naturen,
- b) at anvende egne og andres oplevelser, iagttagelser og erfaringer i forståelsen af lærerarbejdet i idræt i pædagogisk og didaktisk sammenhæng,
- c) at anvende viden om og forståelse af humanbiologisk og humanistisk idrætsteori i relation til børn og unges fysiske udvikling, aktivitet og sundhed,
- d) at foretage løbende evalueringer af klassens og den enkelte elevs faglige, kropslige og almene udvikling og herudfra udvikle læseplaner inden for gældende og fremtidige rammer,
- e) at analysere, vurdere og anvende relevant fagdidaktisk, sundhedsmæssig og idrætsfaglig forskning og
- f) at inddrage it, således at denne teknologiske muligheder for at udvikle emner, begreber og metoder bliver en integreret del af faget.

3.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

3.3.1. Fagdidaktik

Indholdet er:

- a) Planlægning, gennemførelse og evaluering i idrætsundervisningen.
- b) Kendskab til den sundhedsmæssige betydning af alle former for fysisk aktivitet hos børn og forståelse af baggrunden for de officielle anbefalinger, hvad angår børns fysiske aktivitet.
- c) Betydningen af de læreprocesser, der er forbundet med det kropslige, det fysiske og det kognitive.

- d) Refleksion og perspektivering ud fra oplevelser med egen krop.
- e) Integration af kropslige arbejds- og udtryksformer i andre fag i bl.a. tværfaglige sammenhænge og projekter.
- f) Skriftlig og mundtlig anvendelse af begreber fra fagets praksis og teori til brug for analyse af undervisning og læring.
- g) Progression og differentiering i undervisningen, herunder kønsintegreret eller kønsadskilt undervisning.
- h) Anvendelse af varierede evalueringsmetoder og værktøjer til afdækning af færdigheder og kundskaber.
- i) Analyse og vurdering af undervisningsmidler, herunder særlige læringsaspekter ved anvendelse af it.
- j) Vurdering af de fysiske rammers betydning for idrætsundervisningen samt kompetence i at tilrettelægge og udføre undervisning i forskellige fysiske omgivelser, herunder aktiviteter i vand.
- k) Skolefagets begrundelse, form og indhold set i et historisk, kulturelt og samfundsmæssigt perspektiv.
- l) Skolefagets muligheder for udvikling begrundet ud fra nationalt og internationalt forsknings- og udviklingsarbejde.
- m) Idrætsfaget som videnskabsfag og videnskabsteori relateret til faget, herunder generelle videnskabelige metoder.

3.3.2. *Udvikling af egne alsidige idrætslige færdigheder og kompetencer begrundet ud fra:*

- a) Alsidige idrætsdiscipliner og bevægelsesaktiviteter inden for såvel klassiske som nye idrætter.
- b) Indsigt i betydningen af kropslige udtryk og erkendelse gennem kroppen.
- c) Viden om og indsigt i biologiske og humanistiske stofområder i relation til børn og unges fysiske, psykiske og sociale udvikling.
- d) Viden om sundhed i forhold til sociale forhold, levevilkår og livsstil, indsigt i fysiologiske og motoriske analysemetoder samt kendskab til handlemuligheder.
- e) Viden om idrættens traditioner, kulturer og værdier, herunder idrætsfagets identitet, bevægelseskulturer og dannelsesaspekter samt forhold vedrørende organiseret og selvorganiseret idrætsdeltagelse på såvel individ- som gruppeniveau.
- f) Færdighed i at skabe sikkerhed i undervisningen, kendskab til forebyggelse af idrætsskader og undervisning i førstehjælp ved idrætsskader.

3.4. **Fagets tilrettelæggelse**

Faget tilrettelægges med en første- og en andendel, hvor førstedelen afsluttes med en intern prøve. Den interne prøve tager udgangspunkt i følgende mål:

- a) Den studerende har udviklet kompetence til at anvende viden om og forståelse af humanbiologisk og humanistisk idrætsteori i relation til børn og unges fysiske udvikling, aktivitet og sundhed i et samspil med egne alsidige kropslige og idrætsfærdigheder i et didaktisk perspektiv.

Bilag 4**Linjefag på 36 ECTS-point****1. Billedkunst****1.1. Fagets identitet**

I billedkunst defineres billeder bredt som visuelle kommunikative udtryk, og faget integrerer således arbejdet med nutidige og forskellige historisk og kulturelt forankrede billedgenrer og -medier. Billedmæssige kvalifikationer og kompetencer udvikles på baggrund af billedmæssig viden, forståelse og udtryksfærdighed og sættes i billedkunstoffaget i et samspil med fagdidaktiske kundskaber og færdigheder, så der herigennem dannes grundlag for udvikling af såvel faglige som tværfaglige undervisningskompetencer. Undervisning i faget sigter desuden mod udvikling af specifikke kompetencer i at anvende billedmæssige fremstillingsformer og forskellige, herunder elektroniske, billedmedier som redskab for kommunikation, formidling og undervisning i skolen generelt.

1.2. Mål

Målet er, at den studerende opnår kompetence i

- a) at forbinde og anvende skolefagets hovedområder og fagdidaktik i en begrundet og reflekteret undervisning i billedkunst,
- b) at kommunikere i, differentiere mellem og reflektere brugen af forskellige billedmæssige fremstillingsformer, genrer og medier,
- c) at udvælge, begrunde og formidle relevante faglige indholdsaspekter og relevante undervisnings- og arbejdsmetoder,
- d) at udvælge, begrunde og evaluere mål med undervisning i billedkunst under hensyntagen til centrale bestemmelser om faget i skolen og i forhold til elever på forskellige klassetrin og med forskellige forudsætninger,
- e) at planlægge, gennemføre og evaluere billedmæssige fremstillingsprocesser under hensyntagen til de særlige forhold, der gør sig gældende, når der arbejdes med æstetisk fremstilling og med forståelse af sådanne processers potentiale i forhold til udvikling af erkendelse og af elevers innovative kompetencer,
- f) at analysere, reflektere, diskutere, udvikle og formulere sig kvalificeret i skrift og tale om undervisning i billedkunst i forskellige kontekster og i samspil med forskellige målgrupper; herunder elever og forældre og
- g) at bruge billedmæssige fremstillingsformer og forskellige billedmedier og it som redskaber i lærerprofessionen generelt og til kommunikation, formidling og undervisning i billedkunst og i andre fag.

1.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Med henblik på udvikling af undervisningskompetence i faget står arbejdet med fagdidaktik centralt og relaterer sig til de faglige studier i billedfremstilling og billedkundskab. I den forbindelse inddrages resultater af relevant forskning og udviklingsarbejde.

Indholdet er:

- a) Viden om og færdigheder i at begrunde, tilrettelægge, gennemføre, dokumentere og evaluere undervisningsforløb med progression og mål i forhold til elever på forskellige klassetrin og med forskellige forudsætninger.
- b) Viden om og færdigheder i at anvende relevante metoder til differentiering og evaluering af undervisning i faget.
- c) Viden om og forståelse af lærings- og udviklingspotentialer ved fremstillende, receptivt og analytisk arbejde med forskellige former for billedmæssige udtryk, herunder billedmæssige fremstillingsprocessers potentiale i forhold til udvikling af erkendelse og af elevers innovative kompetencer.
- d) Begreber om visuelle kvalifikationer og kompetencer relateret til det globaliserede samfund, arbejdslivet, fritids- og kulturlivet og til undervisning og formidling.

- e) Skolefagets udvikling, herunder fagsyn, begrundelser, indhold og centrale bestemmelser om faget i skolen.

1.3.1. Fagområder i linjefaget

Billedmæssige kvalifikationer og kompetencer hviler på billedmæssig viden, forståelse og udtryksfærdighed og udvikles i et samspil mellem praktisk billedfremstillende og billedkundskabsmæssige studier.

Inden for billedfremstilling arbejdes der praktisk undersøgende, eksperimenterende og analytisk reflekterende med fremstilling af billeder. Der arbejdes inden for følgende kategorier med forskellige afsæt og med varieret anvendelse og kombination af materielle og elektroniske billedmedier:

- a) Billedkategorier, der refererer til kunstabilleder.
- b) Billedkategorier, der refererer til børne- og ungdomskultur.
- c) Billedkategorier, der refererer til medie billeder og visuel kommunikation.
- d) Billedkategorier, der refererer til andre visuelle kulturfænomener.

1.3.2. Inden for billedkundskab arbejdes der med følgende indhold:

- a) Historiske og samtidige genrer inden for dansk og international kunst.
- b) Analyse- og samtalemeter, der bidrager til oplevelse, beskrivelse, refleksion, fortolkning og sammenligning af billedmæssige udtryk, og som kan anvendes som redskaber i forbindelse med undervisning, vejledning og evaluering i faget.
- c) Teorier og problemstillinger til belysning af kulturelt forankrede billedmæssige koder.
- d) Teorier og problemstillinger til belysning af forskelle og ligheder mellem billedsprog og verbalsprog.
- e) Teorier og problemstillinger til belysning af visuel kommunikation, visuel kultur samt billedsyn, kunst- og æstetiks.

2. Biologi

2.1. Fagets identitet

Biologi i læreruddannelsen handler om, hvordan den studerende kan bruge viden om levende organismer og deres omgivende miljø til at varetage og videreudvikle en varieret og fagligt udbytterig biologiundervisning i skolen med fokus på at udvikle elevernes naturfaglige kompetencer. Centralt for linjefaget er forhold om miljø, evolution, sundhed og praktisk anvendelse af biologi, der danner baggrund for stillingtagen i forhold omhandlede menneskets samspil med naturen og den samfundsmæssige udnyttelse og anvendelse af biologi.

Endvidere er koblingen mellem modeller, teorier og praktisk-eksperimentelt arbejde væsentlige elementer i faget.

2.2. Mål

Målet er, at den studerende tilegner sig faglige og didaktiske kompetencer i at undervise i skolefaget biologi.

Den studerende skal tilegne sig kompetence til

- a) at forstå en biologiundervisning, der tager udgangspunkt i elevernes egne oplevelser, undersøgelser og opfattelser, og som udvikler og vedligeholder glæden ved naturen og lyst til at beskæftige sig med biologiske emner og problemstillinger,
- b) at målsætte, tilrettelægge, planlægge og gennemføre biologiundervisning på baggrund af en analyse og vurdering af skolefagets indhold, herunder praktisk-eksperimentelt arbejde,
- c) at overveje og beskrive faglige mål ud fra et kendskab til elevers læringsforudsætninger i relation til naturfagene,
- d) at skabe og vedligeholde et overblik over biologifagets karakteristika på baggrund af natur/teknikundervisningen og i samarbejde med skolens øvrige naturfag på 7. til 9. klassetrin,
- e) at diskutere problemstillinger med biologisk indhold i forhold til eget og andres fagsyn med henblik på at kunne forstå og udvikle en almindelig biologiundervisning, der kan danne grundlag for stillingtagen og handlen i forhold til menneskets samspil med naturen,

- f) at inddrage fagets særlige forudsætninger i flerfagligt samarbejde med andre undervisere i skolens naturfagsundervisning i 1. til 9. klasse samt andre af skolens tværgående emner og problemstillinger,
- g) at diskutere skole- såvel som læreruddannelsesfagets indhold i et større perspektiv, historisk-erkendelsesmæssigt samt i forhold til samfundsudviklingen,
- h) at kunne formulere og vurdere faglige mål og progression i naturfaglige kompetencer, herunder progression i forhold til elever med forskellige forudsætninger,
- i) at kunne foretage begrundede valg af relevante former for undervisningsmaterialer, herunder it-baserede,
- j) at evaluere klassens og den enkelte elevs faglige udgangspunkt og udvikling ved brug af varierede evalueringsformer og
- k) at overveje og begrunde eksempler på fagmetodik i skolefaget biologi, herunder inddragelse af it som fagdidaktisk værktøj og medie.

2.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

2.3.1. Fagdidaktik

Indholdet er:

- a) Fagdidaktik med udgangspunkt i centrale, eksemplariske problemstillinger fra videnskabs- og skolefaget.
- b) Praktisk-eksperimentelt arbejde, herunder sikkerhedsmæssige aspekter.
- c) Observation, analyse og vurdering af biologiundervisning i forbindelse med praktikforløb og eget studieforløb.
- d) Overvejelser over progression og differentiering af biologiundervisning på baggrund af et kendskab til elevers forforståelse, begrebsdannelse og andre læringsforudsætninger.
- e) Analyse og vurdering af undervisningsmidler, herunder it-baserede.
- f) Analyse af skolefagets begrundelse, formål, indhold og historiske udvikling.
- g) Analyse af evaluering, dokumentation og brug af test og evalueringsresultater i linjefaget og skolefaget.
- h) Analyse af forskellige fagsyn.
- i) Nationalt og internationalt forsknings- og udviklingsarbejde inden for undervisning i biologi og andre naturfag.
- j) Udviklings- og samarbejdsmuligheder i biologi og de øvrige skolefag.
- k) Biologifaget i samspil med det omgivende samfund, herunder både forvaltning, erhverv, interesseorganisationer og etiske problemstillinger.
- l) Videnskabsfaget biologi og videnskabsteori set i relation til skolefaget, herunder fagidentitet, metoder og udviklingsperspektiver.

2.3.2. Faglige teorier, begreber og arbejdsformer

Indholdet er:

- a) De levende organismer og deres omgivende natur mhp. at kunne illustrere væsentlige biologiske begreber, teorier og sammenhænge samt vurdere og diskutere miljøproblemer, naturforvaltning og bæredygtig udvikling.
- b) Sundhed og fysiologi i et biologisk perspektiv, herunder basale fysiologiske funktioner og cellulære processer. Der inddrages sundhedsmæssige problemstillinger i forbindelse med livsstil, levevilkår og livskvalitet.
- c) Genetik, evolutions- og adfærdsbiologi, herunder indsigt i naturvidenskabelige teorier om biologisk evolution, basale genetiske forhold samt adfærd.
- d) Biologiens anvendelse i produktion, bioteknologi, natur- og sundhedsforvaltning.

2.3.3. I arbejdet med ovenstående områder inddrages:

- a) Praktisk-eksperimentelt arbejde, herunder feltbiologi med henblik på at kunne planlægge, gennemføre, vurdere og evaluere undersøgelser i laboratoriet og naturen samt varetage ansvaret for ekskursioner i naturen og til virksomheder.
- b) Økologiske, udviklingsmæssige, samfundsmæssige og etiske perspektiver.
- c) It som fagdidaktisk værktøj og medie.

3. Dansk som andetsprog

3.1. Fagets identitet

Linjefaget dansk som andetsprog tager udgangspunkt i, at en stor del af eleverne i folkeskolen er tosprogede og har dansk som deres andetsprog. Faget sigter mod at sætte den studerende i stand til at begrunde, planlægge, gennemføre og evaluere undervisning i dansk som andetsprog. Faget kvalificerer dels til varetagelse af særligt tilrettelagt undervisning i dansk som andetsprog og dels til undervisning i og samarbejde omkring andre fag med henblik på at inddrage et andetsprogspektiv i fagene.

3.2. Mål

Målet er, at den studerende opnår kompetencer til

- a) at kunne medvirke til fagets fortsatte udvikling, herunder at kunne fortolke og anvende resultater af forsknings- og udviklingsarbejde med relevans for dansk som andetsprog,
- b) at kunne forholde sig til bestemmelser om faget i forhold til eget og andres fagsyn samt se faget i et større perspektiv, bl.a. et historisk perspektiv og et udviklingsperspektiv, for på den baggrund at kunne overveje og beskrive faglige mål og faglig progression,
- c) at kunne afdække, vurdere og karakterisere tosprogede elevers udvikling i dansk som andetsprog, herunder vurdere elevernes forudsætninger og behov,
- d) at kunne begrunde, tilrettelægge og evaluere læringsforløb med udgangspunkt i den enkelte lev eller grupper af elever og
- e) at kunne samarbejde med kollegaer og andre om undervisning af tosprogede elever i faget dansk som andetsprog og indgå i samspil med skolens andre fag og i rådgivning og vejledning.

3.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Indholdet er:

- a) Færdigheder i at tilrettelægge, gennemføre og evaluere andetsprogsundervisning på baggrund af elevernes sproglige forudsætninger og på baggrund af indsigt i relevante teorier og forskningsresultater.
- b) Færdigheder i at observere og analysere undervisning i dansk som andetsprog, herunder undervisningsmaterialer i dansk som andetsprog og anvendelsen heraf.
- c) Færdigheder i at følge og beskrive den enkelte elevs sproglige udvikling samt færdigheder i at analysere sproglig interaktion med henblik på at støtte tosprogede elevers sprogbrugs- og sprogtilegnelsesmuligheder.
- d) Færdighed i at karakterisere og vurdere sproget i folkeskolens fag med henblik på at støtte de tosprogede elevers faglige udvikling.
- e) Færdigheder i at tilrettelægge og gennemføre sprogundervisning i et sprogligt og kulturelt mangfoldigt klasserum.

3.3.1. Sprog og sprogbrug

Indholdet er:

- a) Sprogsyn og sprogtilegnelsessyn.
- b) Sprogbeskrivelse i et andetsprogspektiv.
- c) Sprogbrug, sproglig variation og sproglig normering.
- d) Kontrastiv analyse og sprogtypologi.
- e) Sprog, identitet og kultur, herunder kulturteori og kulturopfattelser.
- f) Sprogets rolle i fagene i et andetsprogspektiv.
- g) Klasserumsinteraktion i flersprogede klasserum.

3.3.2. Andetsprogstilegnelse og tosprogethed

Indholdet er:

- a) Andetsprogstilegnelse.
- b) Tosprogethed og tосproget udvikling, herunder skriftsprogsudvikling på flere sprog.
- c) Intersprogsudvikling og intersprogsanalyse.
- d) Interaktionens betydning for andetsprogstilegnelsen.
- e) Sproglig bevidsthed.
- f) Sproglig evaluering.

3.3.3. Andetsprogspædagogik

Indholdet er:

- a) Andetsprogspædagogiske arbejdsformer.
- b) Sprog- og kulturpædagogik.
- c) Læse- og skriveudvikling på andetsproget.
- d) Mundtlig og skriftlig udtryksfærdighed på andetsproget, herunder kommunikationsstrategier.
- e) Lytteforståelse og lyttestrategier.
- f) Udvikling af tосprogede elevers ordforråd.
- g) Udtale og udtaleundervisning.
- h) Fagets organisering i folkeskolen og skolefagets udvikling i et historisk og fremadrettet perspektiv.
- i) It-baserede arbejds- og kommunikationsformer.

4. Fransk

4.1. Fagets identitet

Linjefaget fransk er et sprog- og kulturfag i såvel en national som en international forståelsesramme. Kernen i linjefaget fransk udgøres af fagets didaktik og fransk sprog og kultur set i et globalt perspektiv. Tilegnelse af såvel kommunikative som interkulturelle kompetencer hos den studerende er centrale i relation til udøvelse af fransklærerprofessionen i grundskoleregi. Disse kompetencer er en forudsætning for, at den studerende bliver i stand til at begrunde, planlægge, gennemføre samt evaluere en varieret og udbytterig undervisning i faget fransk i grundskolen.

4.2. Mål

Målet er, at den studerende opnår kompetencer til at varetage og medvirke til udvikling af undervisning i franskfaget og i den forbindelse at have stiftet bekendtskab med samfunds- og kulturforhold i fransk-sprogede områder om muligt gennem praktikforløb eller studieophold i et fransktalende land.

Den studerende skal tilegne sig kompetencer til at

- a) kunne anvende sproget mundtligt og skriftligt,
- b) opnå viden og bevidsthed om sprogsyn, sprogstilegnelse og sprogbrug,
- c) opstille og analysere professionsfaglige problemstillinger og handlemuligheder i faget fransk,
- d) vurdere og udforme læseplaner,
- e) sætte sig ind i, analysere og forholde sig til gældende rammer og udforme og iværksætte mål og delmål for fransk,
- f) foretage stofudvælgelse og overveje principper for planlægning og evaluering af læreprocesser i relation til gældende fagbeskrivelser,
- g) karakterisere og vurdere elevernes faglige udbytte og kompetencer,
- h) overveje fagets metodik i lyset af fagdidaktiske refleksioner og
- i) analysere og vurdere undervisningsmaterialer til franskundervisningen, herunder lærebogssystemer og fagets relationer til danskfaget, de øvrige fremmedsprog og de andre fag i læreruddannelsen og i folkeskolen.

4.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Indholdet er:

- a) Færdigheder i at planlægge, analysere, vurdere og evaluere undervisning og læring.
- b) Færdigheder i at planlægge undervisning i samspil mellem langsigtet og kortsigtet perspektiv.

- c) Færdigheder i at overveje og beskrive faglige mål og faglig progression i faget fransk samt tilrettelægge læringsforløb for elever med forskellige forudsætninger.
- d) Færdigheder i at udvælge og anvende hjælpemidler i form af opslagsbøger, elektroniske medier, informations- og kommunikationsteknologi og refleksioner over disse mediers anvendelse i fremmedsprogundervisningen.
- e) Færdigheder i at udvælge, konstruere og betjene sig af et bredt spektrum af former og værktøjer til evaluering, vurdering og karakterisering af klassens og den enkelte elevs faglige udbytte og kompetencer.
- f) Færdigheder i at indgå i dialog med elever og forældre i drøftelse af mål og evaluering.

4.3.1. *Sprog, sprogbrug og kommunikativ kompetence*

Indholdet er:

- a) Viden om kommunikations- og indlæringsstrategier, herunder lytte-, læse- og skrivestrategier med processkrivning for fremmedsprog.
- b) Færdigheder i at beskrive og analysere et bredt udvalg af tekster med henblik på bevidstgørelse om forskellige teksttyper, genrer og stillag.
- c) Viden om vurdering og anvendelse af strategier inden for semantik, ordforråd, grammatik og fonetik.
- d) Færdigheder i at opfatte og forstå forskellige former for talt fransk.
- e) Færdigheder i at vurdere og udvælge grammatisk stof og sammenligne forskellige grammatiske fremstillinger.
- f) Viden om forskelle mellem tale- og skriftsprog og færdigheder i at beskrive, analysere, vurdere elevsprog og sammenligne fransk og dansk sprog.
- g) Viden om kultur- og samfundsforhold, levevis og værdiforestillinger i Frankrig og andre fransktalende lande og områder.
- h) Viden om interkulturel kommunikation gennem arbejde med emner af lokal og global karakter.

5. Geografi

5.1. Fagets identitet

Linjefaget geografi handler om, hvordan den studerende kan bruge viden om natur- og kulturgeografiske processer og mønstre til at varetage og videreudvikle en varieret og fagligt udbytterig geografiundervisning i folkeskolen.

Centralt i linjefaget står samspillet mellem mennesker og natur og konsekvenserne heraf, som det kommer til udtryk gennem naturgrundlagets udnyttelse, påvirkning af miljøet og menneskers levevilkår i forskellige regioner samt relationer mellem verdens regioner, stater og mennesker samt globaliseringens indflydelse.

Endvidere er skolefagets begrundelse og fagets indhold og rolle i grundskolen et væsentligt element i linjefaget.

5.2. Mål

Målet er, at den studerende opnår kompetence til at

- a) planlægge, varetage og evaluere undervisning i samt medvirke til videreudvikling af skolefaget geografi,
- b) inddrage fagets særlige forudsætninger i flerfagligt samarbejde med andre undervisere i skolens naturfagsundervisning i 1-9. klasse samt i andre af skolens tværgående emner og problemstillinger,
- c) anvende og kritisk forholde sig til fagets didaktik samt dets videns- og færdighedsområder med henblik på undervisning i skolefaget,
- d) begrunde valg af indhold med udgangspunkt i globale mønstre, regioner eller aktuelle problemstillinger,
- e) skabe og vedligeholde et overblik over fagets helhed og dets underområder, overveje bestemmelser om faget i forhold til eget og andres fagsyn samt se faget i et større perspektiv, historisk og udviklingsmæssigt,

- f) medtænke en sammenhæng og progression i planlægningen af geografi og naturfagsundervisningen, der fremmer elevernes læring og
- g) planlægge, gennemføre samt evaluere varierede undervisningsforløb, herunder at inddrage it, kort, billeder, statistik og fortælling samt praktisk og undersøgende arbejde, der indgår i ekskursioner, felt- og laboratoriearbejde.

5.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

5.3.1. Fagdidaktik

Indholdet er:

- a) Kriterier for målsætning i undervisningen, udvælgelse af indhold, principper for planlægning og evaluering af læreprocesser, herunder analyser og vurdering af undervisningsmaterialer.
- b) Viden om, hvordan elevernes geografiske sprog og dannelse kan fremmes, herunder især udvikling af elevernes omverdenskendskab og -forståelse.
- c) Færdighed i at udnytte uformelle læringsrum og anvende praktisk/undersøgende arbejdsformer som feltarbejde og ekskursioner, samt hvordan disse arbejdsformer kan fremme elevernes læring.
- d) Færdigheder i at kunne analysere og vurdere skolefagets begrundelse, herunder kunne vurdere og udforme læseplaner.
- e) Skolefagets historie, forskellige fagsyn samt relevante forsknings- og udviklingsarbejder inden for undervisning i faget.
- f) Kundskaber om evaluering, dokumentation og brug af test og evalueringsresultater i linjefaget og skolefaget.

5.3.2. Faglige teorier, begreber og arbejdsformer

Indholdet er:

- a) Naturgeografiske vidensområder, teorier og problemstillinger, det vil sige naturgeografiske processer og udbredelsesmønstre som resultat af stof- og energistrømme i naturen.
- b) Kulturgeografiske vidensområder, teorier og problemstillinger, specielt processer og udbredelsesmønstre som resultat af befolkningsmæssige, økonomiske, produktionsmæssige og politiske forhold.
- c) Menneskets udnyttelse af naturgrundlaget, som det kommer til udtryk gennem menneskers levevilkår i forskellige regioner og gennem aktuelle miljø- og udviklingsproblemer.
- d) Viden om og holdninger til globaliseringens indflydelse på kultur, natur og levevilkår og på relationer mellem verdens stater og folkeslag.
- e) Geografiske problemstillinger, der giver den studerende mulighed for at arbejde med aktuelle spørgsmål og udviklingstendenser i et dynamisk perspektiv.
- f) Færdigheder i at anvende geografiske kilder og arbejdsformer, herunder iagttagelse, fortolkning og vurdering i tilknytning til praktisk arbejde som ekskursioner og feltarbejde.
- g) It som arbejdsredskab og som integreret del af linjefaget og skolefaget.

6. Hjemkundskab

6.1. Fagets identitet

Hjemkundskab tager udgangspunkt i menneskers handlemuligheder i forhold til problemstillinger knyttet til mad, måltider, husholdning og forbrug set i relation til natur, kultur og samfund med henblik på sundhed og livskvalitet for den enkelte og for andre.

Hjemkundskab i læreruddannelsen sætter den studerende i stand til at begrunde, planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle en varieret og udbytterig undervisning i faget og i tværgående emner og problemstillinger, hvor fagets elementer indgår.

6.2. Mål

Målet er, at den studerende opnår kompetencer i hjemkundskabs faglighed, fagdidaktik og -metodik, således at den studerende vil være i stand til at varetage og medvirke til udvikling og evaluering af undervisning i faget i folkeskolen.

Den studerende skal opnå kompetence i

- a) at opstille og analysere professionsfaglige problemstillinger og handlemuligheder med inddragelse af teori og refleksion over praksis samt at kunne strukturere egen læring med henblik på at opnå en fagdannet identitet,
- b) at kunne tilrettelægge læringsforløb i hjemkundskab (begrundelser, planlægning, gennemførelse og evaluering) for elever med forskellige læringsforudsætninger,
- c) at skabe og vedligeholde et overblik over fagets indhold, overveje bestemmelser om faget i forhold til eget og andres fagsyn, beskrive faglig progression samt se faget i et større perspektiv, både et historisk og et udviklingsperspektiv,
- d) at indgå i samarbejde med parter i og uden for skolen, herunder med elever og forældre samt i arbejdet med sundhed i skolen og
- e) at erhverve sig en hjemkundskabsfaglig helheds- og sammenhængsforståelse og udfolde den i relation til arbejdet med tværgående emner og problemstillinger.

6.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

6.3.1. Fagdidaktik

Indholdet er:

- a) Almen- og fagdidaktiske teorier knyttet til faget som sundhedsfremmende fag, praktisk fag, æstetisk og humanistisk fag og samfunds- og naturvidenskabeligt fag.
- b) Kriterier for stofudvælgelse, principper for planlægning, progression og klasseledelse.
- c) Evaluering og dokumentation af læreprocesser i relation til gældende bestemmelser for faget i folkeskolen herunder dialog med elever og forældre.
- d) Valg og anvendelse af fagets metoder og virksomhedsformer: Analytisk, kommunikativ, håndværksmæssig, oplevelsesmæssig og udtryksmæssig virksomhed.
- e) Differentiering i undervisningen tilrettelagt i lærings- og udviklingsforløb for elever med forskellige forudsætninger.
- f) Analyse, vurdering og anvendelse af undervisningsmaterialer til faget, herunder digitale værktøjs- og it-redskaber.
- g) Begrundelser for undervisning i skolefaget og dets udvikling såvel historisk som aktuelt og i et fremtidsperspektiv.
- h) Skolefagets placering og muligheder for samarbejde internt i skolen og med parter uden for skolen.
- i) Nationalt og internationalt forsknings- og udviklingsarbejde inden for undervisning i hjemkundskab.

6.3.2. Fagområder i linjefaget

Indholdet er:

- a) Praktisk, håndværksmæssig færdighed i madlavning og brug af redskaber.
- b) Sammensætning og vurdering af kost til forskellige grupper under anvendelse af aktuel viden om ernæring, fødevarer, hygiejne og forbrug.
- c) Forskellige sundhedsbegreber og deres sammenhæng med læringssyn og fagsyn.
- d) Historiske, globale og kulturelle forhold knyttet til mad, måltider, husholdning og forbrug.
- e) Samfundsmæssige, sociologiske aspekter vedrørende mad, måltider, husholdning og forbrug, samspil med ressourcer og miljø samt etiske spørgsmål og overvejelser.
- f) Æstetiske teorier og læreprocesser i tilknytning til mad og måltider.
- g) Handlemuligheder i forhold til faglige problemstillinger i hjem, natur, kultur og samfund.
- h) Fagets metoder og virksomhedsformer.
- i) Fagets teoretiske og praktiske grundlag: Dets håndværksmæssige, naturvidenskabelige, humanistiske, samfundsmæssige, æstetiske og etiske basis.

7. Kristendomskundskab/religion

7.1. Fagets identitet

Kristendomskundskab/religion handler om menneskets kollektive og individuelle fortolkninger i forhold til det basale og det yderste, herunder de kristne grundfortællinger.

Centralt i faget står studiet af religionsdidaktik og forskellig brug af religion, filosofi og etik, historisk og aktuelt, anskuet i dansk, europæisk og internationalt perspektiv.

7.2. Mål

Målet er, at den studerende kvalificerer sig til at varetage og udvikle undervisning i faget ved at tilegne sig kompetence til

- a) at analysere, vurdere og diskutere udsagn med religiøst og filosofisk indhold med henblik på at udøve religionsundervisning på skolens præmisser,
- b) at anvende faglige vidensområder, tilgange og arbejdsformer i skolefaget og i tværfagligt samarbejde og
- c) at formulere og bearbejde religiøse, filosofiske og etiske spørgsmål, som er væsentlige for skolens elever.

7.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

7.3.1. Fagdidaktik

Indholdet er:

- a) Begrundelser for skolefaget kristendomskundskab og dets indhold i historisk perspektiv. Aktuelle bestemmelser om faget i folkeskolen.
- b) Religionsundervisningens forskellige tilgange, f.eks. narrativ, livsfilosofisk og symbolorienteret undervisning.
- c) Begrundelse, målsætning, planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning i faget og ud fra faget i tværfaglige sammenhænge.
- d) Kriterier for valg af indhold, undervisningsmidler, forskellige arbejdsformer, herunder praktisk-musiske, og it.
- e) Mødet mellem elevernes verden og det faglige stof. Elevforudsætninger for at arbejde med religiøse, filosofiske og etiske spørgsmål. Det faglige indholds betydning for børn og unges selvforståelse, kulturelle identitetsdannelse og tilværelsesopfattelse.

7.3.2. Teori og metode

Indholdet er:

- a) Grundtræk ved religionsfaglige metoder, f.eks. hermeneutisk, historisk-kritisk, komparativ, fænomenologisk, sociologisk og antropologisk metode.
- b) Forholdet mellem videnskabsfag og skolefag.

7.3.3. Kristendommen

Indholdet er:

- a) Kristendommens hovedtanker og grundbegreber.
- b) Kristendommens historie med vægt på danske forhold.
- c) Bibelske fortællinger, deres betydning, sammenhæng og perspektiv.
- d) Forskellige kristendomsopfattelser og deres kulturelle og historiske betydning.
- e) Kristendommens forskellige udtryk i f.eks. livsformer, ritualer, symboler og kunst.
- f) Forskellige aktuelle formuleringer og brug af kristendom.

7.3.4. Udvalgte verdensreligioner

Indholdet er:

- a) Religionernes hovedtanker og grundbegreber.
- b) Religionernes og deres forskellige retningers kulturelle og historiske betydning.
- c) Religionernes forskellige udtryk i f.eks. livsformer, ritualer, symboler, kunst og fortællinger.
- d) Forskellige aktuelle formuleringer af og brug af religionerne.

7.3.5. Etik og filosofi

Indholdet er:

- a) Etik, forskellige etiske positioner, deres muligheder og begrænsninger. Etiske overvejelser med udgangspunkt i aktuelle spørgsmål, der vedrører den enkelte, forholdet til medmennesket, til samfundet og naturen.
- b) Filosofi, herunder livsfilosofi. Filosofi med børn. Forskellige filosofiske opfattelsers muligheder og begrænsninger.
- c) Religionsfilosofi, herunder forskellige opfattelser af religion og af forholdet mellem religion og modernitet.

7.3.6. *Religiøse strømninger og ikke-religiøse livsanskuelser*

Indholdet er:

- a) Aktuelle strømninger af religiøs karakter, herunder ny spiritualitet og civilreligion.
- b) Ikke-religiøse livsanskuelser, herunder humanisme og ateisme.

7.3.7. *It og religionsfaget*

Indholdet er:

- a) It som integreret del af religionsfaget.
- b) Religion i det virtuelle rum.

8. Materiel design

8.1. Fagets identitet

Materiel design sætter den studerende i stand til at arbejde praktisk med designprocesser og håndværksmæssig virksomhed med henblik at forstå, skabe og udvikle materiel kultur.

Undervisningen skal sikre, at de studerende bliver i stand til at begrunde, planlægge, gennemføre og evaluere en varieret og innovativ undervisning i sløjd, håndarbejde og i materiel design som evt. valgfag.

8.2. Mål

Målet er, at den studerende opnår kompetencer til at

- a) varetage og medvirke til udvikling af undervisning i sløjd, håndarbejde og materiel design,
- b) udvikle en analyserende, eksperimenterende, undersøgende og problemløsende tilgang til materialebearbejdende designprocesser og produkter,
- c) kommunikere visuelt og formidle håndværksmæssige, skabende og analytiske processer,
- d) strukturere læring med udgangspunkt i egne håndværksmæssige, udtryksmæssige og teoretiske færdigheder,
- e) skabe overblik over fagets helhed og dele, overveje bestemmelser om faget i forhold til eget og andres fagsyn samt se faget i et pædagogisk og samfundsmæssigt perspektiv,
- f) formulere sig skriftligt og mundtligt om faglige mål og disses progression samt analysere undervisning og læring,
- g) evaluere klassens og den enkelte elevs faglige udvikling med brug af alsidige evalueringsformer,
- h) overveje eksempler på fagmetodik i lyset af fagdidaktiske refleksioner, herunder arbejdet med tværgående emner og problemstillinger og
- i) være i dialog med elever, forældre og kolleger i drøftelser af mål, indhold og evaluering.

8.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Indholdet er:

- a) Færdigheder i at planlægge, udføre og dokumentere forskellige designprocesser.
- b) Kundskaber om og færdigheder i konkrete, materialebaserede designprocesser i fagdidaktisk belysning.
- c) Kundskaber om og erfaringer med det praktiske arbejdes betydning for læring og alsidig dannelse.
- d) Kundskaber om praktisk-eksperimenterende arbejdes betydning for designprocesser.
- e) Færdigheder i at analysere, vurdere og evaluere arbejdsprocesser og produkter.
- f) Relevante håndværksmæssige færdigheder i relation til folkeskolefagene sløjd og håndarbejde samt materiel design.
- g) Metoder og samarbejdsformer, der udvikler elevers innovative kompetencer.

- h) Progression, differentiering og evaluering i sløjd, håndarbejde og materiel design.
- i) Vurdering af materialer, værktøj og redskaber.
- j) Teknologier, herunder it, som redskab for den studerende under studiet og i det efterfølgende virke som lærer.
- k) Fagenes betydning i samfundet.
- l) Forståelse af begreber som kreativitet, innovation og bæredygtighed.
- m) Genstandskultur, dansk design, kunsthåndværk og levevilkår/livsformer.
- n) Udvikling af materiel design som indholdsområde i skolen.
- o) Fagområdernes begrundelse, formål, indhold og videnskabelige grundlag samt internationalt forsknings- og udviklingsarbejde inden for undervisning i faget.
- p) Praktisk arbejde med designprocesser og skabende, håndværksmæssig fremstilling.
- q) Genstandsanalyser ud fra historiske, samfundsmæssige og kulturelle kontekster.
- r) Praktisk skabende arbejde som styrkende faktor for oplevelsen af tillid til egen formåen.
- s) Læringspotentialer knyttet til forskellige alderstrins arbejde med eksperimenterende forløb og æstetiske læreprocesser som grundlag for materiel design.
- t) Evaluering og dokumentation af designprocesser i et læringsperspektiv.
- u) Anvendelse af redskaber, materialer og teknologier som baggrund for selv at vurdere, udvikle og formidle materielle kulturer.
- v) Arbejdsmiljø, ressourceudnyttelse og bæredygtighed.
- w) Maskinsikkerhed i skolens faglokaler.
- x) Udvikling af materiel design som skolefag.

9. Musik

9.1. Fagets identitet

Musikfaget i læreruddannelsen sætter den studerende i stand til at begrunde, planlægge, gennemføre og evaluere en alsidig og bredt funderet undervisning i musik. Faget bidrager med særlige erkendelses- og udtryksmuligheder med betydning for sansemæssig, motorisk, følelsesmæssig, æstetisk og intellektuel udvikling og tager udgangspunkt i musik som et væsentligt kulturelt og identitetsskabende fænomen.

9.2. Mål

Målet er, at den studerende opnår en professionel fag- og formidlingskompetence som musikunderviser og kan arbejde metodisk, selvstændigt og reflekterende med musikundervisning samt med udvikling af musikundervisning, hvilket indebærer,

- a) at den studerende udvikler praktisk-musikalske, musikteoretiske, musikpædagogiske og musikdidaktiske kompetencer i forhold til at varetage musikundervisning af børn og unge,
- b) at den studerende bliver i stand til at virke som engagerende musikleder med musikalsk og pædagogisk overblik, indlevelse og myndighed,
- c) at den studerende opnår evne til at medvirke til udvikling af elevers selvstændige, mangesidige og levende forhold til musik som igangsætter og vejleder,
- d) at den studerende bliver i stand til at formidle musik som et betydningsfuldt identitetsskabende og kulturbærende fag,
- e) at den studerende tilegner sig refleksions- og analysekompetencer i relation til musikpædagogiske teorier og metoder med inddragelse af udviklings- og forskningsarbejde, og
- f) at den studerende opnår forudsætninger for at kunne tage del i fortsat faglig-pædagogisk udvikling af musik som undervisningsfag.

9.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

9.3.1. Fagdidaktik

Indholdet er:

- a) Kundskaber om musikdidaktik, læringsmål, kriterier for valg af indhold.
- b) Kundskaber om undervisningsmetoder, arbejdsformer, undervisningsmidler og progression.

- c) Kundskaber om teorier om musikalsk læring, undervisningsdifferentiering, æstetiske læreprocesser og børns musikalske udvikling.
- d) Færdigheder i planlægning såvel af enkeltaktiviteter som af længere forløb.
- e) Færdigheder i at gennemføre musikundervisning, herunder ledelse af musikalske aktiviteter, instruktion og vejledning.
- f) Færdigheder i at observere, analysere og evaluere musikundervisning.
- g) Kundskaber og færdigheder i at forholde sig reflekterende til forskellige musiksyn, musikfagets begrundelser, formål og indhold, musikpædagogiske begreber og teorier samt udviklings- og forskningsarbejde i musikundervisning.

9.3.2. Musikforståelse

Indholdet er:

- a) Musiklytning, musikalsk analyse, musikteori og hørelære samt tolkning af forskellig musik ud fra bevidste valg af teori og metode.
- b) Refleksion og perspektivering af musik som kunstnerisk, kulturelt, samfundsmæssigt og historisk fænomen inden for forskellige genrer, tider og kulturer, herunder musik i børne- og ungdomskulturer samt musik og medier.

9.3.3. Musikudøvelse

Indholdet er:

- a) Erfaringer med og færdigheder i sammenspil, en- og flerstemmig sang samt aktiviteter inden for musik og bevægelse.
- b) Grundlæggende færdigheder i spil på sammenspilsinstrumentariet samt viden om og færdighed i at betjene musikteknologi. Kendskab til skoleinstrumentariet og dets anvendelsesmuligheder.
- c) Kendskab til almindeligt sang- og sammenspilsrepertoire.
- d) Kundskaber om og færdigheder i musikledelse, herunder instruktion, sammenspils- og kormetodik samt ledelse af børnekor.

9.3.4. Musikalsk skaben

Indholdet er:

- a) Arrangement, elementær komposition og improvisation med henblik på at kunne udarbejde musikalsk materiale til undervisningsbrug.
- b) Kreative processer og eksperimentelt arbejde i musik.
- c) Tilrettelæggelse af skabende musikalske processer.
- d) Brug af it som arbejdsredskab og som kreativt værktøj.

9.3.5. Personlige musikalske færdigheder

Indholdet er:

- a) Håndværksmæssige og udtryksmæssige færdigheder i sang, brugsklaver og hovedinstrument gennem individuel undervisning.
- b) Praktisk kendskab til og erfaring med egen stemmes muligheder.
- c) Færdighed i at anvende stemmen som arbejdsredskab i musikundervisning.
- d) Færdighed i brugsklaverakkompagnement til musikaktiviteter.
- e) Færdighed i at anvende klaverspil som hjælpemiddel i musikundervisning.
- f) Musikalsk udtryksfærdighed og fordybelse gennem spil på hovedinstrument.
- g) Erfaring med motoriske/tekniske øvelsesprocesser som grundlag for at arbejde med børns musikalske udvikling.

10. Samfunds-fag

10.1. Fagets identitet

Samfunds-fag arbejder med at beskrive, analysere, vurdere og handlingsperspektivere konkrete nutidige samfundsproblemstillinger under inddragelse af begreber, teorier og metoder fra de samfunds-faglige discipliner politologi, økonomi, sociologi, international politik og videnskabsteori.

De studerende udvikler undervisningskompetencer i samfundsfag i folkeskolen og i andre skoleformer, så de i deres karriereforløb som lærere på et samfundsfagligt og fagdidaktisk grundlag er i stand til at begrundende, planlægge, gennemføre og evaluere en varieret og udbytterig undervisning.

10.2. Mål

Den studerende opnår kompetence til

- a) at udvikle undervisnings-, planlægnings- og kritisk refleksionskompetence til undervisning i og udvikling af samfundsfag i folkeskolen,
- b) at udvikle kritisk sans og handlekompetence på det personlige plan, i klasserummet og i det offentlige rum,
- c) at kunne foretage metarefleksion i linjefagsundervisning, arbejdsprodukter og praktik,
- d) at udvikle sociologisk fantasi og politisk dannelse,
- e) at beherske samfundsfaglig og fagdidaktisk terminologi,
- f) gennem arbejde med aktuelle samfundsfaglige problemstillinger at kunne anvende samfundsfaglige teorier og begreber, demonstrere metodisk indsigt og analytisk kompetence,
- g) begrundet at kunne udvælge relevante undervisningsmaterialer med blik for kontinuitet og dynamik i samfundet, tilrettelægge undervisningsforløb ud fra den enkelte elevs forudsætninger, evaluere undervisning og afvikle eksamen og
- h) at tilegne sig overblik over samfundsfagets udvikling og fagets medvirken i tværfaglige relationer i folkeskolen.

10.3. Centrale kundskaber og færdigheder

10.3.1. Fagdidaktik

Indholdet er:

- a) Kundskaber om principielle og metodiske problemer ved formidling, oplysning og undervisning i skolefaget samfundsfag, herunder problemorientering og projektarbejde, det eksemplariske princip og forskellige dannelsesbegreber.
- b) Kundskaber og færdigheder i undervisningsplanlægning, herunder evaluering af undervisningsmidler, undervisningsmetoder, inddragelse af it, observation, evaluering og prøver.
- c) Kundskaber og praktiske færdigheder i udarbejdelse, gennemførelse og evaluering af praktikforløb i samfundsfag i folkeskolen.
- d) Kundskaber og færdigheder i skolefaget samfundsfags begrundelse, formål, indhold og historie, samspil med skolens projektopgave samt fagets samarbejdsmuligheder i og uden for skolen.
- e) Kundskab om nationalt og internationalt forsknings- og udviklingsarbejde med relevans for undervisning i samfundsfag.
- f) Kundskaber og færdigheder angående planlægning og gennemførelse af udadrettede aktiviteter, herunder studierejser og institutions- og virksomhedsbesøg.

10.3.2. Samfundsfaglige begreber, teori og metode

Indholdet er:

- a) Filosofiske og videnskabsteoretiske indfaldsvinkler til studiet af menneske og samfund, menneske og stat, menneske og kultur samt menneske og natur.
- b) Teorier og perspektiver fra politologi, økonomi, sociologi og international politik.
- c) Principper for udvælgelse af metoder, begreber og modeller i behandlingen af et fagligt stofområde, og skriftlig og mundtlig begrundelse for valg af disse.
- d) Kvantitative og kvalitative undersøgelses- og dokumentationsmetoder knyttet til empiriske undersøgelser.

10.3.3. Faglige genstandsområder

Områderne behandles under inddragelse af konflikt- og samarbejdsperspektivet samt aspekter af fortiden, der har relation hertil, fra individniveau til globalt niveau.

- a) Sociale grupperinger og deres samspil. Normer, værdier, kultur og kommunikation. Levevilkår, livsformer, integration og social arv.
- b) Politiske systemer, demokrati og demokratiske processer. Ideologier, politisk socialisering og menneskerettigheder. Velfærdsstater og velfærdssamfund.
- c) EU's opbygning, beslutningsprocesser, demokrati og politik. EU som aktør i relation til Danmark og det internationale system.
- d) Økonomiske systemer, udviklingstendenser og interesser. Produktion, forbrug, teknologisk udvikling, økonomisk politik, arbejdsmarkedsforhold og uddannelse.
- e) Internationale forhold i globalt perspektiv, internationale aktører, de modsatrettede tendenser mellem globalisering og lokal fokusering. Aktuelle sikkerhedsproblemer. Danmarks og Europas placering i verden. Global udvikling og uligheder.
- f) Miljøforhold i forskellige samfund, bæredygtig udvikling, ressourcer samt produktions- og forbrugsmønstres miljøeffekter.
- g) It som arbejdsredskab og som integreret del af linjefaget og skolefaget samfundsfag.

11. Specialpædagogik

11.1. Fagets identitet

Linjefaget specialpædagogik sætter den studerende i stand til at begrunde, planlægge, gennemføre og evaluere undervisning af børn, unge og voksne med særlige behov under hensyntagen til den enkeltes forudsætninger.

11.2. Mål

Målet er, at den studerende tilegner sig kompetencer til

- a) at gennemføre udviklings- og forskningsbaserede analyser og vurderinger af centrale, specialpædagogiske grundspørgsmål,
- b) at begrunde personlig og professionel stillingtagen til specialpædagogiske problemstillinger,
- c) at indgå i tværfaglige drøftelser,
- d) at identificere specialpædagogiske problemstillinger i forhold til organisatoriske, institutionelle og samfundsmæssige betingelser og muligheder,
- e) at forberede, gennemføre og evaluere en undervisning tilpasset den enkelte elevs behov,
- f) at udarbejde, formidle og evaluere elevplaner,
- g) at beskrive, analysere og vurdere forhold, der har betydning for personer, organisationers og institutioners opgaveløsning i forhold til mennesker med særlige behov,
- h) at beskrive, analysere og vurdere normalitet og afvigelse i historisk, belysning og
- i) at beskrive, analysere og vurdere udviklingsmuligheder for børn, unge og voksne med særlige behov.

11.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Indholdet er:

- a) Specialpædagogisk teoridannelse som grundlag for forståelsen af særlige behov hos mennesker.
- b) Didaktiske teorier, begreber og problemstillinger af betydning for udvikling af det specialpædagogiske område.
- c) Folkeskolens organisering af specialundervisningen.
- d) Rummelighed og inklusion.
- e) Samfundsmæssige og kulturelle udviklingstendensers betydning for specialpædagogisk praksis.
- f) Lovgrundlaget, herunder nationale love og bekendtgørelser samt internationale deklarationer og konventioner.
- g) Specialpædagogik som fag, udviklings- og forskningsfelt.
- h) Specialpædagogikken i undervisningen.
- i) Læse-, skrive-, og matematikvanskeligheder og problemstillinger i relation til adfærd, kontakt og trivsel.
- j) Metoder til løbende evaluering og dokumentation af elevens faglige, personlige og sociale udvikling.

- k) Forebyggende, foregribende og indgribende foranstaltninger, herunder klasseledelse.
- l) Specialpædagogik og folkeskolens fag, herunder muligheder for undervisningsdifferentiering i alle fag.
- m) It og andre hjælpemidler i den daglige undervisning: Kollegial rådgivning og rådgivning og vejledning fra f.eks. videntcentre i brug af særlige hjælpemidler, herunder it-baserede hjælpemidler og programmer.
- n) Kendskab til andre særligt tilrettelagte materialer, f.eks. punkt, digital tekst og piktogrammer.
- o) Kendskab til mulighederne for samarbejde med og rådgivning fra pædagogisk/psykologisk rådgivning og fra andre lokale, regionale og nationale specialrådgivningsorganisationer.
- p) Skolens opgaveløsning, funktion og kultur i forhold til elever med særlige behov.
- q) Skole-hjemsamarbejde.
- r) Pædagogisk forskning og udviklingsarbejde.

12. Tysk

12.1. Fagets identitet

Kernen i faget tysk som fremmedsprog er sprog og kultur med fokus på tilegnelses- og formidlingsprocesser inden for begge områder. I et flersproget perspektiv bidrager tyskfaget til udvikling af kommende læreres sproglige og kulturelle bevidsthed, dannelse og identitet. Beskæftigelsen med faget skærper den studerendes sproglige opmærksomhed, udvikler kommunikationsevnen og interkulturel forståelse og er med til at sikre en sproglig mangfoldighed i Danmark.

12.2. Mål

Målet er, at den studerende opnår kompetencertil at

- a) begrunde, planlægge, gennemføre og evaluere tyskundervisning på forskellige trin med elever, der har forskellige forudsætninger,
- b) kunne forstå hovedindholdet i varierede tekster af forskellig sværhedsgrad,
- c) kunne udtrykke sig spontant, klart og flydende om forskelligartede temaer,
- d) klart og struktureret mundtligt og skriftligt at kunne give udtryk for egne holdninger i forhold til faglige og fagdidaktiske problemstillinger, også ved deltagelse i den internationale debat,
- e) kunne anvende formel og funktionel viden om sprog og sprogbrug i forhold til egen og elevernes sproglige udvikling,
- f) anvende sprogtilegnelsesteorier i forhold til egen og elevernes sproglige og kulturelle udvikling,
- g) anvende viden om sammenhæng mellem sprog og kultur til udvikling af kritisk kulturel bevidsthed og interkulturel kompetence,
- h) kunne udnytte informationsteknologiens muligheder i forhold til egen og elevernes sproglige og kulturelle udvikling,
- i) inddrage viden om nationale og internationale forsknings- og udviklingsarbejder inden for fagets områder og
- j) indgå i tværfaglige, læringsmæssige og tværprofessionelle sammenhænge med tysk faglige eller fremmedsprog didaktiske bidrag.

12.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

12.3.1. Fagdidaktik

Indholdet er:

- a) Skolefagets begrundelse, indhold og historiske udvikling.
- b) Undervisningens planlægning med udgangspunkt i fagdidaktiske overvejelser over fastlæggelse af mål, valg af indhold, progression, gennemførelse og evaluering af afgrænsede undervisningsforløb i forhold til elevgrupper med forskellige forudsætninger.
- c) Analyse af eksisterende undervisningsmaterialer og færdigheder i at udarbejde nye undervisningsmaterialer i forhold til varierede læringsmæssige forudsætninger og betingelser.
- d) Analyse og vurdering af egen og elevernes intersprog.

- e) Analyse af lærerens opgaver som sproglig vejleder.
- f) Metoder, undervisningsaktiviteter og samarbejdsformer, som fremmer sproglig udvikling.
- g) Det virtuelle læringsrums muligheder i forhold til egen og elevernes sproglige og kulturelle udvikling.
- h) Kendskab til forskellige evalueringsmetoder og evalueringsværktøjer.

12.3.2. *Sprog, kommunikation og kultur*

Indholdet er:

- a) Den internationale dimensions betydning for den studerendes og elevernes sproglige udvikling og kulturelle dannelse.
- b) Arbejde med kombinerede kommunikative færdigheder.
- c) Forståelse af tekster af forskellig sværhedsgrad og færdighed i at udtrykke sig hensigtsmæssigt skriftligt og mundtligt.
- d) Analyse af sammenhængen mellem flersprogethed og almen sprogfærdighed.
- e) Sprogets form og funktion samt sprogbrugsregler.
- f) Analyse af sammenhæng mellem sprogsyn og grammatik.
- g) Samfunds- og kulturforhold i et historisk perspektiv og dets betydning for fremmed- og selvforståelse.
- h) Hverdagskulturelle fænomener og hverdagserfaringers betydning for udvikling af kulturel identitet.
- i) Litteraturens, filmens, musikkens, arkitekturens, mediernes eller andre kulturelle udtryksformers betydning for kulturformidling.
- j) Interkulturelle erfaringer fra studieophold i tysktalende lande, praktik i udland, personlige eller virtuelle kontakter.

12.3.3. *Sprogtilegnelse*

Indholdet er:

- a) Sprogtilegnelsesteorier.
- b) Analyse af sammenhængen mellem sprog, kognition og den affektive dimension af læreprocesser.
- c) Æstetiske læreprocessers betydning for sprogtilegnelsen.
- d) Kommunikations- og læringsstrategiers betydning for sprogtilegnelsen.
- e) Arbejde med tilegnelse af ordforråd.
- f) Ligheder og forskelle mellem modersmåls- og fremmedsprogstilegnelse eksempelvis i forhold til læseforståelse og skriveprocesser.

Bilag 5**Adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer i relation til adgangskrav til linjefag****1. Linjefag på 72 ECTS-point, hvoraf et er obligatorisk som første linjefag****1.1. Dansk (aldersspecialiseret)***Adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer:*

Dansk A

1.2. Fysik/kemi og natur/teknik*Adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer:*

Teknikfag A, Bioteknologi A

Biologi B, fysik B, kemi B, naturgeografi B, teknologi B

1.3. Matematik (aldersspecialiseret)*Adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer:*

Matematik B

2. Ikke obligatoriske linjefag på 72 ECTS-point**2.1. Engelsk***Adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer:*

Engelsk B

2.2. Historie*Adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer:*

Historie B, idéhistorie B, samfundsfag B, samtidshistorie B

2.3. Idræt*Adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer:*

Dans B, idræt B

3. Linjefag på 36 ECTS-point**3.1. Billedkunst***Adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer:*

Kulturforståelse B, mediefag B

Billedkunst C, design C

3.2. Biologi*Adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer:*

Teknikfag A – proces, levnedsmiddel og sundhed

Biologi B, fysik B, kemi B, naturgeografi B

3.3. Dansk som andetsprog*Adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer:*

Dansk A

3.4. Fransk*Adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer:*

Fransk begyndersprog B, Fransk fortsættersprog B

3.5. Geografi*Adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer:*

Biologi B, fysik B, international økonomi B, kemi B, naturgeografi B

3.6. Hjemkundskab

Adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer:

Teknikfag A – proces, levnedsmiddel og sundhed, bioteknologi A

Biologi C, kemi C

3.7. Kristendomskundskab/religion*Adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer:*

Filosofi B, historie B, idéhistorie B, kulturforståelse B, psykologi B, religion B, samfundsfag B, samtidshistorie B

3.8. Materiel design*Adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer:*

Teknikfag A – design og produktion, teknikfag A – byggeri og energi

Mediefag B, kulturforståelse B

Billedkunst C, design C

3.9. Musik*Adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer:*

Musik B

3.10. Samfundsfag*Adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer:*

Afsætning B

Historie B, international økonomi B, samfundsfag B, samtidshistorie B, virksomhedsøkonomi B

3.11. Specialpædagogik*Adgangsgivende gymnasiale fag og niveauer:*

A-niveau: Dansk.

3.12. Tysk*Adgangsgivende gymnasiale fag og kurser:*

Tysk begyndersprog B, Tysk fortsættersprog B

Bilag 6**Læreruddannelsens professionsbachelorprojekt**

Professionsbachelorprojektet er en større skriftlig opgave, der indeholder en fagligt funderet undersøgelse med analyse og vurdering af en lærerfaglig problemstilling af betydning for professionens udøvelse. Den lærerfaglige problemstilling skal inddrage praksis og skal belyses med anvendelse af den faglige indsigt, som den studerende har erhvervet sig i praktikken og i læreruddannelsens pædagogiske fag og linjefag. Lærerbachelorprojektet skal kvalificere den studerende til at udøve lærerfaglige funktioner og fungere selvstændigt inden for lærerprofessionen og kvalificere til videreuddannelse på et relevant master- eller kandidatstudium.

1. Gennem lærerbachelorprojektet demonstrerer den studerende, at følgende kompetencer er opnået:

1.1. Lærerfaglig undersøgelseskompetence til

- a) at undersøge, afgrænse, beskrive, analysere, reflektere over og vurdere problemstillinger og udviklingsmuligheder, der vedrører lærerens opgaver og skolens virksomhed med anvendelse af relevant teoretisk og praktisk indsigt,
- b) at inddrage forskellige positioner, (f.eks. elever, forældre, ledelse) og anlægge relevante perspektiver i analysen af lærerfaglige temaer og problemstillinger,
- c) at fastholde og beskrive dilemmaer, modsætningsforhold, konfliktuerende mål og undertrykkende aspekter i relationer og strukturer og den adfærd og de handlinger det afstedkommer,
- d) at indsamle, behandle og anvende relevant empiri fra skolevirkeligheden i form af oplevelser, erfaringer og viden fra praktikken og anden praksis,
- e) at sammentænke og anvende faglige og pædagogiske teorier, begreber og metoder og
- f) at begrunde og argumentere for lærerfaglige handlinger med professionel indsigt og kritisk distance i et udviklingsperspektiv.

1.2. Lærerfaglig formidlingskompetence til

- a) at formidle lærerarbejdets relationelle, kommunikative, paradoksale og mangesidige karakter mundtligt og skriftligt og
- b) at redegøre for resultater af analyser gennem systematisk argumentation som tegn på anvendelse af grundlæggende akademiske arbejdsmetoder, der er forudsætning for adgang til kompetencegivende videreuddannelse på master- og kandidatniveau.

2. Gennem studiet arbejder den studerende med

- a) forskellige positioner (elever, forældre, lærere, ledelse m.fl.) og med at anlægge relevante perspektiver i analysen af lærerfaglige temaer og problemstillinger samt identificere mulige dilemmaer og modsætningsforhold i professionsudøvelsen eller i rammerne herfor,
- b) at opsøge, afgrænse, tilegne sig og vurdere viden med relevans for lærerarbejdet, herunder opsøge og reflektere over ny viden, såvel forsknings- som udviklings- og erfaringsbaseret,
- c) at beskrive, planlægge, gennemføre og evaluere undersøgelser i og af lærer- og skolepraksis,
- d) beherskelse af forskellige tilgange til at beskrive, analysere og vurdere undervisnings- og anden praksis i skolen,
- e) demonstration af evne til at sammentænke og anvende faglig og pædagogisk viden under brug af systematisk argumentation og videnskabelig metode,
- f) det videnskabeligt undersøgende sprog, det klare, modtagerrettede sprog og det korrekte sprog og
- g) mundtlig formidling, det vil sige evnen til at etablere en fokuseret dialog om bacheloropgavens problemstilling.

Bilag 7**Kurser i folkeskolens timeløse fag****1. Færdselslære, inklusive førstehjælp****1.1. Kursets identitet**

Færdselslære er undervisning om samspillet mellem den enkelte og trafikken i en samfundsmæssig betydning set i forhold til ansvar, medansvar, forpligtelser og sikkerhed. Førstehjælp handler om standsning af ulykker, livreddende førstehjælp og håndtering af mindre skader og uheld, herunder hjælp og omsorg.

1.2. Mål

Den studerende skal opnå kompetence i at tilrettelægge, gennemføre og evaluere en undervisning,

- a) der kan give sikkerhed i at færdes i trafikken uden risiko for sig selv og andre,
- b) der kan give viden om de faremomenter og muligheder, man kan stilles over for i trafikken, og
- c) som omfatter standsning af ulykker, livreddende førstehjælp, håndtering af mindre skader og uheld samt hjælp og omsorg.

1.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Indholdet er:

- a) Organisering af undervisning med henblik på, at eleverne kan færdes sikkert og ansvarligt i trafikken.
- b) Inddragelse af aspekter om adfærd, holdninger og ansvar i trafikken.
- c) Inddragelse af færdselslære i tværgående emner og problemstillinger i skolens fag.
- d) Sikker trafikal adfærd.
- e) Samspil, regler og risici.
- f) Ansvarlighed i trafikken.
- g) Førstehjælp i forhold til tilskadekomst og ulykker i trafikken tilrettelagt progressivt i forhold til, hvad eleverne kan overskue og magte.
- h) Livreddende førstehjælp, herunder alarmering, kunstigt åndedræt og hjertemassage.
- i) Håndtering af mindre uheld som f.eks. sår og standsning af blødning samt muskel- og ledskader m.v.
- j) Sikkerhed i at anvende aflåst sideleje.

2. Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab**2.1. Kursets identitet**

Kurset sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab har et almindende sigte vedrørende undervisning i livsstil, levevilkår, identitet, eksistentielle spørgsmål og værdier i grundskolens undervisning

2.2. Mål

Målet er, at den studerende tilegner sig kundskaber og færdigheder på de fagdidaktiske og fagmetodiske områder, som det timeløse fag omfatter, samt kompetence til at

- a) tilrettelægge undervisning og diskussioner vedr. sundhed og seksualitet med respekt for elevernes forståelse, mangfoldighed og forskellige værdier,
- b) arbejde med fagets emner og problemstillinger i tværfaglige sammenhænge,
- c) tilrettelægge læringsforløb for elever med forskellige forudsætninger og i forskellige faglige sammenhænge og
- d) være i dialog med elever og forældre omkring mål for undervisningen i sundhed, seksualitet og familiekundskab.

2.3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Indholdet er:

- a) Sundhedspædagogik, tværfaglige, projekt- og problemorienterede arbejdsgange.
- b) Undervisning med hensyntagen til en konkret målgruppes forudsætninger, behov og alder.
- c) Undervisning med udgangspunkt i seksualundervisningens særlige faglighed og udfordringer.
- d) Sundhedsfremmende undervisning baseret på et positivt, bredt og åbent sundhedsbegreb med inddragelse af elevmedbestemmelse og handlekompetence.

- e) Samarbejde internt i skolen samt inddragelse af parter uden for skolen.
- f) Årsager og betydning i forhold til livsstilens og levevilkårenes sammenhæng med sundhed, seksualitet og familieliv.
- g) Sundhedsmæssige forhold på individniveau, herunder krop, kost, motion, rygning, alkohol og stoffer, samspillet mellem sundhed og miljø og livsstils- og miljørelaterede sygdomme.
- h) Værdier og levevilkår i Danmark set i lyset af historiske, flerkulturelle og internationale perspektiver.
- i) Familiekundskab, herunder samlivsformer.
- j) Identitetsdannelse, herunder udvikling fra barn til voksen, drenge-/pigeroller, fysiske/psykiske forandringer i pubertet, seksualitet set i forhold til følelser, værdier og kønsroller.
- k) Seksualitet, grænser, seksuelt relaterede sygdomme, familieplanlægning og prævention.
- l) Det fysiske og psykiske arbejdsmiljø, dets betydning for menneskets sundhed, også med udgangspunkt i skolen som arbejdsplads.
- m) Børns og unges rettigheder i familien, skolen og samfundet, herunder det virtuelle rum.

3. Uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering

3.1. Mål

Den studerende udvikler kompetence til:

- a) At give kvalificeret undervisning fra 1. til 9. klasse i det obligatoriske emne: Uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering, som skal medvirke til at danne basis for den enkelte elevs uddannelsesplanlægning.
- b) At medvirke til, at den enkelte elev modtager en helhedsorienteret uddannelses- og erhvervsvejledning i samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning. Vejledningen danner grundlag for udarbejdelse af den personlige uddannelsesplan fra 8. klasse.

3.2. Centrale kundskaber og færdigheder

Indholdet er:

- a) Kundskaber og færdigheder angående den enkelte elevs selvkendskabsproces og refleksion.
- b) Kundskaber og færdigheder angående uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsforhold.
- c) Arbejdsbegrebet, herunder selvstændige erhvervsdrivende, entreprenørskab, innovation, lønmodtagere og ulønnet arbejde.
- d) Forskellige typer jobfunktioner og ansættelsesformer på offentlige og private arbejdspladser både lokalt, nationalt og globalt.
- e) Forskellige uddannelsesmuligheder efter folkeskolen og betydningen af uddannelse i den globaliserede verden.
- f) Muligheder for studieophold og uddannelser i udlandet.
- g) Sammenhænge mellem uddannelsesveje og erhvervsmuligheder.
- h) Kundskaber og færdigheder i at organisere projektarbejdsforløb med forskellige jobfunktioner, hvor eleverne producerer et produkt og efterfølgende foretager evaluering.
- i) Kundskaber og færdigheder i regelsæt om undervisningsmiljø og børn og unges arbejdsvilkår.
- j) Lighed og ulighed på arbejdsmarkedet i forhold til uddannelse, køn og kulturforskelle.
- k) Forskellige teknikker i uddannelses- og jobsøgning, herunder brug af Internettet.
- l) Kundskaber om levevilkår og livsformer.

Bilag 8**Kursus inden for det praktisk-musiske fagområde****Det praktisk-musiske fagområde****1. Kursets identitet**

De praktisk-musiske fag har det fællestræk, at de som noget centralt beskæftiger sig med en kropslig/sansemæssig tilgang til læring og erkendelse og arbejder med nonverbale fremstillingsformer.

Kurset sætter den studerende i stand til at begrunde, planlægge, gennemføre og evaluere faglige og tværfaglige læreprocesser, der inddrager en kropslig/sansemæssig tilgang til læring og erkendelse og integrerer arbejdet med fremstillingsformer, som anvendes indenfor det praktisk-musiske fagområde.

2. Mål

Den studerende skal tilegne sig kundskaber om og gøre erfaringer med, hvordan viden, forståelse og færdigheder kan udvikles på baggrund af undervisnings- og formidlingsmetoder, der benytter en kropslig/sansemæssig tilgang til læring og integrerer arbejdet med nonverbale fremstillingsformer. Den studerende skal opnå kompetence i at begrunde og anvende sådanne metoder i faglige og tværfaglige undervisnings-sammenhænge med henblik på at fremme læreprocesser i skolens fag.

3. Centrale kundskaber og færdighedsområder

Indholdet er:

- a) Kropslige/sansemæssige erfaringer som grundlag for læring og erkendelse.
- b) Forskellige former for arbejde med nonverbal fremstilling integreret i undervisning som middel til læring og erkendelse.
- c) Forskelle mellem sproglige og nonverbale refleksioners bidrag til læring.

Bilag 9**Kursus i skrivning og retorik****Skrivning og retorik for studerende, der ikke har valgt linjefag i dansk****1. Kursets identitet**

Kurset i skrivning og retorik har et dobbelt sigte:

- a) Det skal styrke den studerendes forudsætninger for at kunne inddrage udviklingen af børns skrift og talesprog i undervisningen i alle fag og på alle klassetrin.
- b) Det skal styrke den studerendes personlige færdighed i brug af skrift og talesprog i forhold til almen lærervirksomhed.

2. Skrivning**2.1. Mål**

Målet er, at den studerende styrker sin kompetence inden for skrivning med henblik på egen skrivefærdighed og med henblik på vejledning i skrivning på alle klassetrin.

2.2. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Indholdet er:

- a) Håndskrivning, håndskrivningsprocessen, herunder skrivevanskeligheder.
- b) Kundskab om barnets motoriske udvikling samt ergonomi ved håndskrivning og computerskrivning.
- c) Kundskab om skriftens kulturhistorie.
- d) Kundskab om planlægning, gennemførelse og evaluering af de forløb, hvor skrivning indgår i skolen.
- e) Færdighed i at analysere og vurdere børneskrift med henblik på at vejlede i håndskrivning, herunder børn med forskellige læringsforudsætninger.
- f) Færdighed i at skrive de basale håndskriftformer samt tal og tegn på tavle og papir.
- g) Færdighed i at udarbejde hensigtsmæssig layout i håndskrevne og computerskrevne tekster i forhold til forskellige genrer.

3. Retorik**3.1. Mål**

Målet er, at den studerende styrker sin kompetence inden for retorik med henblik på egen mundtlighed og på vurdering og udvikling af børns talesprog.

3.2. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Indholdet er:

- a) Stemmen, dens funktion i fremførelsen og stemmevanskeligheder.
- b) Samspillet mellem tale og kropssprog.
- c) Retorikkens mundtlige genrer.
- d) Børns talesproglige udvikling, herunder betydningen for læseudviklingen.
- e) Børns talesproglige dysfunktioner.
- f) Færdighed i hensigtsmæssig, velartikuleret sprogbrug.
- g) Færdighed i oplæsning og fortælling i en tolkende og stilrigtig fremførelse med henblik på at fange og fastholde elevernes opmærksomhed.
- h) Færdighed i observation af børns sprog og tale med henblik på at identificere specifikke behov.

Bilag 10**Mål for læringsudbytte**

Mål for læringsudbytte omfatter den viden samt de færdigheder og kompetencer en professionsbachelor som lærer i folkeskolen skal opnå i uddannelsen.

Viden

En professionsbachelor som lærer i folkeskolen har:

- a) viden om folkeskolens og lærerprofessionens praksis, historie og udvikling samt aktuelle samfundsmæssige udfordringer,
- b) viden om og kan reflektere over de valgte linjefags teorier, metoder og praksis,
- c) viden om de valgte linjefags og fællesfagernes historie,
- d) viden om, forståelse for og kan reflektere over dokumentation og evaluering af undervisnings- og læringspraksis,
- e) viden om, hvordan didaktisk teori omsættes til konkret praksis,
- f) viden om, forståelse af og kan reflektere over anvendelse af it og medier i en pædagogisk og didaktisk sammenhæng,
- g) viden om relevant forskningsteori og forskningsmetode inden for det didaktiske og pædagogiske område og inden for de fag, der indgår i uddannelsen,
- h) viden om anvendelse af videnskabelige arbejdsformer og metoder,
- i) viden om børn og unges udvikling og læring, forudsætninger og betingelser, herunder viden om elevers særlige behov,
- j) viden om og forståelse af skolen som organisation, herunder viden om skoleledelse og klasseledelse,
- k) viden om forskellige menneske- og samfundssyn og deres betydning for pædagogisk praksis i skolen og
- l) forståelse for skolens fag i et internationalt perspektiv.

Færdigheder

En professionsbachelor som folkeskolelærer kan:

- a) skabe rammer for og lede læringsprocesser i større og mindre grupper,
- b) planlægge, begrunde, gennemføre og evaluere undervisning,
- c) skabe inkluderende fællesskaber og tilrettelægge undervisning med udgangspunkt i den enkelte elevs særlige behov,
- d) kan forholde sig til skolens dannelsesopgave over for eleven som individ og borger nationalt og globalt,
- e) sætte sig ind i, analysere og vurdere rammer og bestemmelser for folkeskolens fagrække,
- f) skabe rammer for elevers mundtlige og skriftsproglige udvikling, herunder læseudvikling,
- g) varetage forældresamarbejde og kommunikere mundtligt og skriftligt med forældre og det omgivende samfund,
- h) anvende informations- og kommunikationsteknologi i en pædagogisk og didaktisk kontekst,
- i) observere, analysere og vurdere egen og andres undervisning,
- j) analysere, forstå og anvende resultater af test og andre former for evaluering,
- k) medvirke aktivt til faglig og fagdidaktisk udvikling,
- l) anvende fællesfagernes og de valgte linjefags metoder, redskaber og forskningsresultater og omsætte teoretisk viden til konkret didaktisk praksis rettet mod børn og unge og
- m) undersøge, afgrænse, beskrive, analysere, reflektere over og vurdere problemstillinger og udviklingsmuligheder, der vedrører lærerens opgaver og skolens virksomhed med anvendelse af relevant teoretisk og praktisk indsigt.

Kompetencer

En professionsbachelor som folkeskolelærer har kompetence til at:

- a) udvikle sin faglige, didaktiske og pædagogiske praksis alene og i samarbejde med andre,
- b) udvikle et digitalt læringsmiljø alene og i samarbejde med andre,
- c) indgå selvstændigt i professionelle relationer til såvel børn som voksne, herunder at kunne identificere og løse konflikter,
- d) identificere professionsetiske dilemmaer og argumentere professionelt for egen stillingtagen,
- e) samarbejde med kolleger, forældre og med andre aktører og professioner om lærerfaglige temaer og problemstillinger,
- f) indgå i sammenhænge, hvor der udføres forsknings- og udviklingsprojekter inden for det lærerfaglige område,
- g) håndtere komplekse situationer og udfordringer i en social og kulturel mangfoldig folkeskole,
- h) selvstændigt opsøge, afgrænse og tilegne sig ny viden inden for linjefagenes faglige, pædagogiske og didaktiske område og
- i) medvirke til udvikling af skolens og lærerprofessionens alsidige og demokratiske virksomhed.